

1. WSTĘP.....	3
1.1. PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA I CECHY	3
1.1.1. <i>Historia</i>	3
1.2. LUDNOŚĆ I OSADNICTWO.....	4
1.2.1. <i>Sieć osadnicza</i>	4
1.2.2. <i>Ludność (wskaźniki demograficzne)</i>	4
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE.....	9
2.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	9
2.2. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU.	10
2.3. ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:	10
2.4. ZASOBY WODNE	11
2.4.1. <i>Wody powierzchniowe</i>	11
2.4.2. <i>Wody podziemne</i>	11
2.5. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	11
2.6. POWIERZCHNIA ZIEMI I ODPADY	12
2.7. UKŁAD DROGOWY	12
2.8. SIEĆ KOLEJOWA.....	13
2.9. TELEKOMUNIKACJA.....	13
2.10. ELEKTROENERGETYKA	13
2.11. SIEĆ GAZOWNICZA	14
2.11.1. <i>Przylącza</i>	15
2.11.2. <i>Stopień gazyfikacji</i>	15
2.11.3. <i>Stan techniczny sieci</i>	15
2.11.4. <i>Stacje redukcyjne</i>	15
2.11.5. <i>Aktualne ceny gazu</i>	16
2.11.6. <i>Potrzeby w zakresie rozbudowy sieci</i>	16
2.11.7. <i>Eksploatacja i administrowanie sieci</i>	16
2.12. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	16
2.13. ODPROWADZENIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	17
3. GOSPODARKA	19
3.1. BOGACTWA NATURALNE	19
3.2. STRUKTURA UŻYTKOWANIA PRZESTRZENI	19
3.3. RYNEK PRACY	20
3.4. STRUKTURA GOSPODARKI GMINNEJ.....	22
3.5. ROLNICTWO.....	25
3.5.1. <i>Struktura i użytkowanie gruntów</i>	25
3.5.2. <i>Warunki glebowe</i>	26
3.5.3. <i>Wyposażenie gospodarstw w sprzęt rolniczy</i>	26
3.5.4. <i>Gospodarstwa specjalistyczne</i>	27
3.5.5. <i>Stan pogłowia zwierząt</i>	27
3.6. ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY	27
3.7. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	30
3.8. KULTURA	33
3.9. OCHRONA ZDROWIA	35
3.10. MIESZKALNICTWO.....	36
3.11. POMOC SPOŁECZNA	41
3.12. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	42

3.13. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	43
4. SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINĄ	43
4.1. WSPÓLPRACA Z INNYMI GMINAMI W REGIONIE.....	43
4.2. WSPÓLPRACA ZAGRANICZNA	44
4.3. SYSTEM ZARZĄDZANIA.....	44
4.4. STRUKTURY ZARZĄDZANIA	45
4.5. PODSTAWOWE NARZĘDZIA I INSTRUMENTY ZARZĄDZANIA GMINĄ	48
4.5.1. <i>Finanse gminy – dochody i wydatki</i>	50
4.5.2. <i>Wydatki budżetu gminy.</i>	53
5. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	59

1. WSTĘP

1.1. Podstawowa charakterystyka i cechy

Gmina Kazimierz Dolny obejmująca miasto oraz tereny wiejskie w układzie administracyjnym jest położona w województwie lubelskim w powiecie puławskim. W układzie regionalnym położenie gminy lokalizuje się na zachodnim skraju Wyżyny Lubelskiej, na prawym brzegu Wisły.

Wewnętrzna struktura gminy obejmuje miasto Kazimierz Dolny oraz 14 sołectw. Stanowią je następujące miejscowości: Bochotnica, Dąbrówka, Cholewianka, Góry, Jeziorszczyzna, Okale, Mięcmierz, Parchatka, Rzeczyca, Rzeczyca Kolonia, Skowieszyn, Witoszyn, Wierzchiniów, Wylągi, Zbedowice.

Powierzchnia gminy obejmuje obszar 72,49 km², z czego miasto zajmuje 30,42 km², natomiast tereny wiejskie obszar 42,07 km².

Stan ludności gminy na koniec roku 2000 wyniósł 7300 osób z czego 2292 zamieszkiwało teren miejski.

Otoczenie gminy Kazimierz Dolny stanowią terytoria samorządów gminnych należących do powiatów: puławskiego i opolskiego. Są to następujące gminy: Janowiec, Puławy, Końskowola, Wąwolnica, Wilków i Karczmiska.

1.1.1. Historia

Początki miasta Kazimierza sięgają wczesnego średniowiecza, kiedy to na terenie dzisiejszego miasta istniała osada nazywana Wietrzną Górą leżąca na szlaku kupieckim u przeprawy przez Wisłę. Osada wraz okolicznymi wioskami pod koniec XII w. została nadana klasztorowi siostr Norbertanek przez księcia sandomierskiego Kazimierza Sprawiedliwego. Z tym wydarzeniem wiąże się dzisiejszą nazwę, która jak się przypuszcza została przez Norbertanki zmieniona na „Kazimierz”, aby wyrazić wdzięczność swemu darczyńcy. Pierwsze pojawienie się tej nowej nazwy osady w dokumentach datuje się na rok 1249. W okresie obejmującym przedział XIII – XIV wieku z uwagi na położenie na rubieżach państwa Piastów i związanego z tym stałego zagrożenia ze strony Rusinów, Tatarów i Litwinów tereny Kazimierza i okolic ponownie trafiają pod opiekę królewską. Przypuszcza się, że z tego okresu pochodzi kamienna wieża zwana basztą będąca najstarszą budowlą w mieście. Jest to prawdopodobnie pozostałość pierwotnego zamku. W roku 1325 na terenie osady istnieje już parafia z murowaną świątynią w miejscu dzisiejszej Fary. W połowie XIV w. Kazimierz Wielki nadaje osadzie prawa miejskie i z jego rozkazu zostaje wzniesiony kamienny zamek zlokalizowany poniżej wspomnianej baszty. Od XV w. rozpoczyna się intensywny rozwój miasta związany z lokalizacją na szlaku handlowym o pierwszorzędnej randze jakim była wówczas rzeka Wisła. Stabilizacja polityczna gospodarcza Polski i przywileje królewskie sprawiają, że miasto na przełomie XVI i XVII wieku staje się głównym portem rzeczny i ważnym ośrodkiem handlowym. Do Gdańska szlakiem wodnym spławiane są takie towary jak: sól, drewno, potaż, smoła a przede wszystkim zboże. Na handlu bogacą się okoliczne rody kupieckie takie jak: Przybyłów, Celejów, Górskich, Wazów. W tym okresie rozwój miasta zostaje przyspieszony. W tym czasie powstają najpiękniejsze kamienice kupieckie. Uznawane za zabytek klasy zerowej kamienice pod świętym Mikołajem i świętym Krzysztofem należące do rodu Przybyłów budzą do dziś zachwyt turystów. Po pożarze w 1561 roku odbudowana zostaje Fara, w której w 1620 roku zostają zainstalowane organy wówczas największe w Polsce. W tym czasie wzdłuż Wisły zbudowane zostaje ok. 60 bogato zdobionych spichlerzy. Wiek XVII to okres największego rozkwitu miasta i jego największej

pomyślności. W tym czasie zostaje zakończona budowa kościoła świętej Anny, a miasto może się poszczycić posiadaniem trzech kościołów murowanych. W tym samym stuleciu następuje kres tej rozwijającej się przez lata świetności. Szwedzki „potop”, najazdy wojsk węgierskich oraz kozackich kładą kres dynamicznemu rozwojowi miasta. Po III rozbiorze Polski Kazimierz znajduje miejsce w zaborze austriackim, a po okresie wojen napoleońskich w granicach Królestwa Kongresowego w zaborze rosyjskim. Podczas powstania listopadowego pod Kazimierzem rozgrywa się bitwa powstańcza. Po upadku powstania styczniowego Kazimierz traci prawa miejskie i zostaje zdegradowany do rangi osady wiejskiej. Wówczas znaczny udział wśród mieszkańców miasta stanowi ludność wyznania mojżeszowego. Wiek XIX to okres „odkrywania” miasta przez artystów. Pierwsza Wojna Światowa zapisuje się w historii miasta pożarem wywołanym przez wycofujące się wojska rosyjskie. W okresie międzywojennym miasteczko staje się coraz bardziej popularnym letniskiem. Tuż przed wybuchem wojny powstają wille słynnych Polaków m.in. pisarki Marii Kuncewiczowej. Okres II Wojny Światowej zapisuje się deportacją i wymordowaniem kazimierskich Żydów w 1942 roku. Odbudowa miasta po wojnie jest prowadzona pod okiem architekta Karola Sicińskiego. Według jego koncepcji powstaje śródmieście Kazimierza. Miasto dzięki swej niezwykłej urodzie staje się ulubionym zakątkiem artystów i miejscem regularnych wydarzeń kulturalnych o zasięgu krajowym. W tym okresie zostaje wykreowany Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych, a miasto jest odwiedzane przez coraz liczniejsze rzesze turystów.

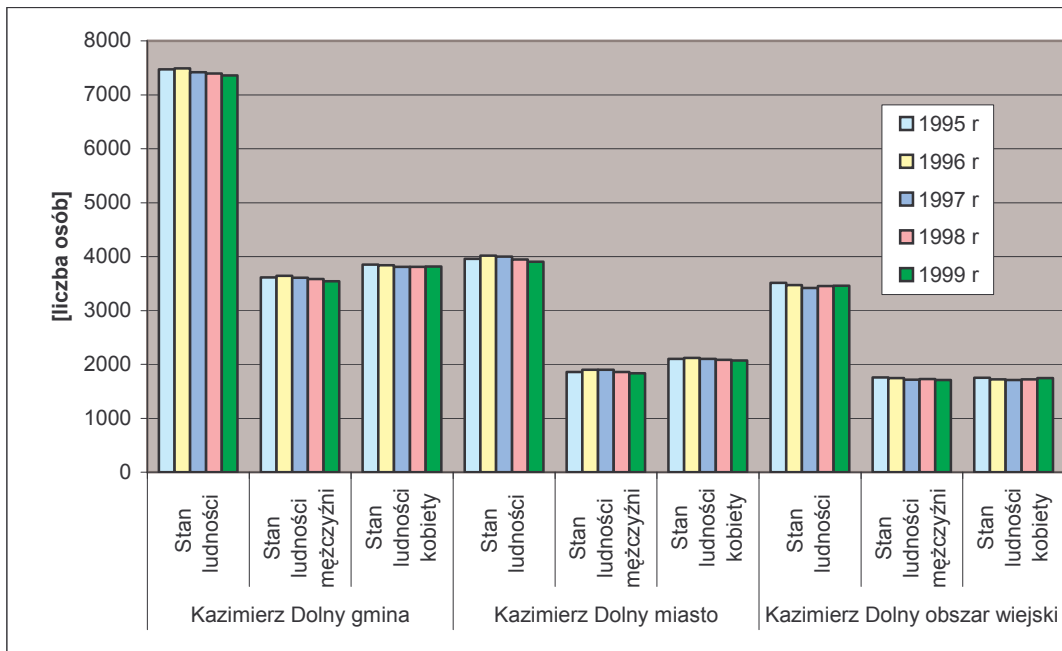
1.2. Ludność i osadnictwo

1.2.1. Sieć osadnicza

Układ urbanistyczny miasta Kazimierz posiada sieć ulic i placów zakładana na zasadach układu szachownicowego. Duży czworoboczny Rynek Główny stanowi centrum tego układu z parami uliczek wybiegających z naroży. W większości ulic poza Rynkiem zabudowa jest rozluźniona z dużym udziałem budynków drewnianych. Na terenach wiejskich gminy wszystkie wsie posiadają starą metrykę. Występują zarówno wsie jednodrożne (Parchatka, Góry, Doły) jak też wielodrożne. Wsie takie jak Mięćmierz i Bochohnica posiadają w centrum układu wspólny plac.

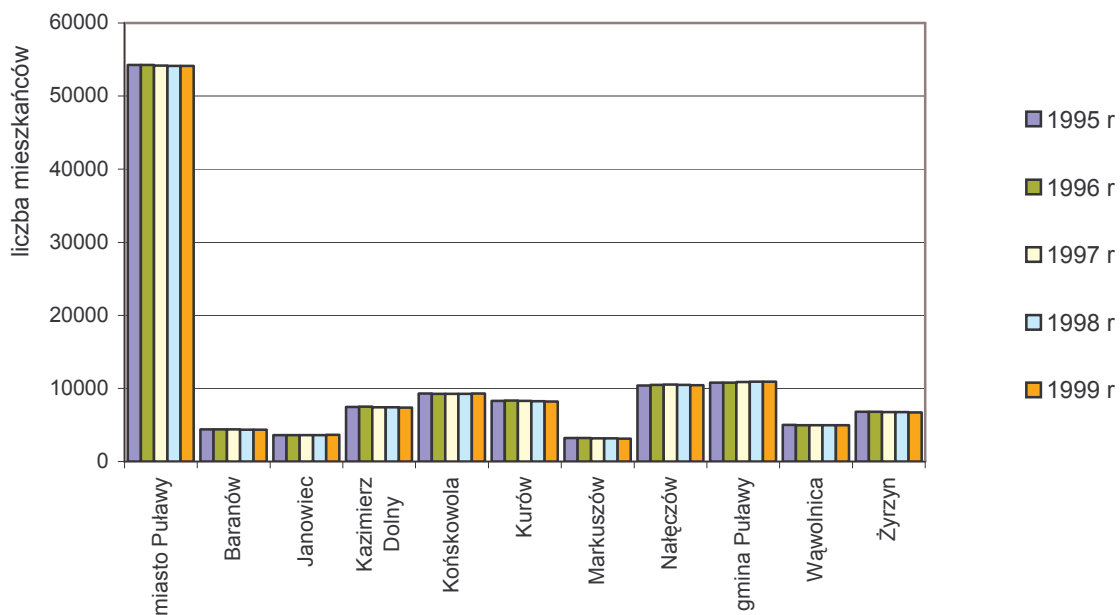
1.2.2. Ludność (wskaźniki demograficzne)

Miasto i gmina Kazimierz Dolny zaliczyć należy do grupy mało liczebnych jednostek administracyjnych województwa lubelskiego. Na koniec roku 1999 miasto liczyło 3042 mieszkańców. Gminę w tym czasie zamieszkiwało 7249 osoby. Pod względem liczby mieszkańców gmina również należy do najmniejszych w województwie.

Dynamika zmian ludnościowych w gminie Kazimierz Dolny

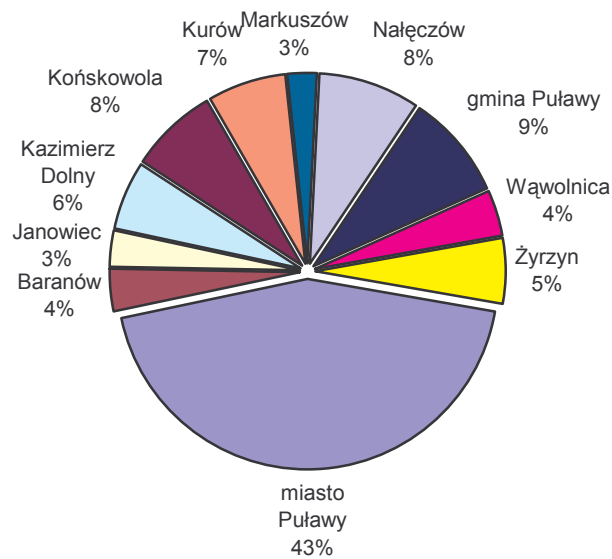
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Kazimierz na tle pozostałych gmin powiatu w zakresie wskaźników demograficznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

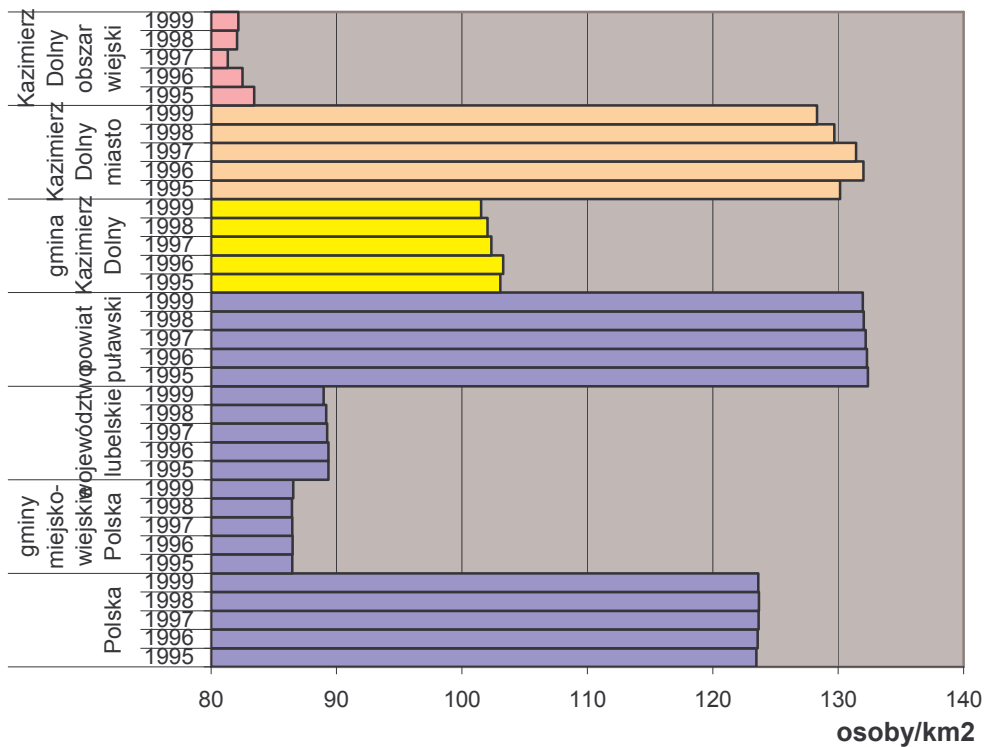
Udział gminy Kazimierz Dolny w populacji powiatu puławskiego przedstawia się następująco:

Udział gminy Kazimierz Dolny w zasobach ludnościowych powiatu puławskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

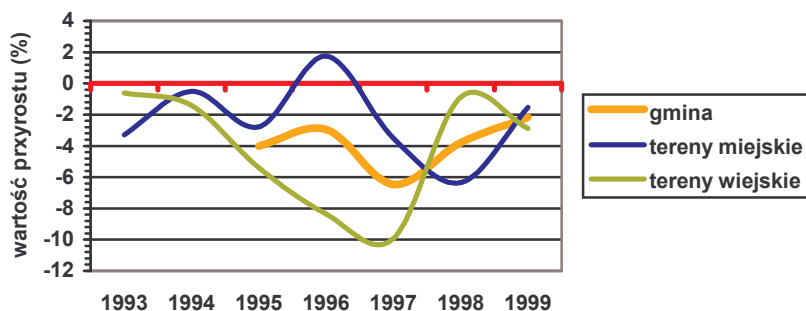
Tendencję spadkową liczby ludności obserwuje się w mieście Kazimierzu od 20 lat w czasie których ubytek wyniósł prawie 600 osób, natomiast w gminie 270 osób. Ubytek ten ma również wpływ na zmniejszanie się gęstości zaludnienia na tym obszarze .

Gęstość zaludnienia gminy Kazimierz Dolny na tle kraju i regionu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

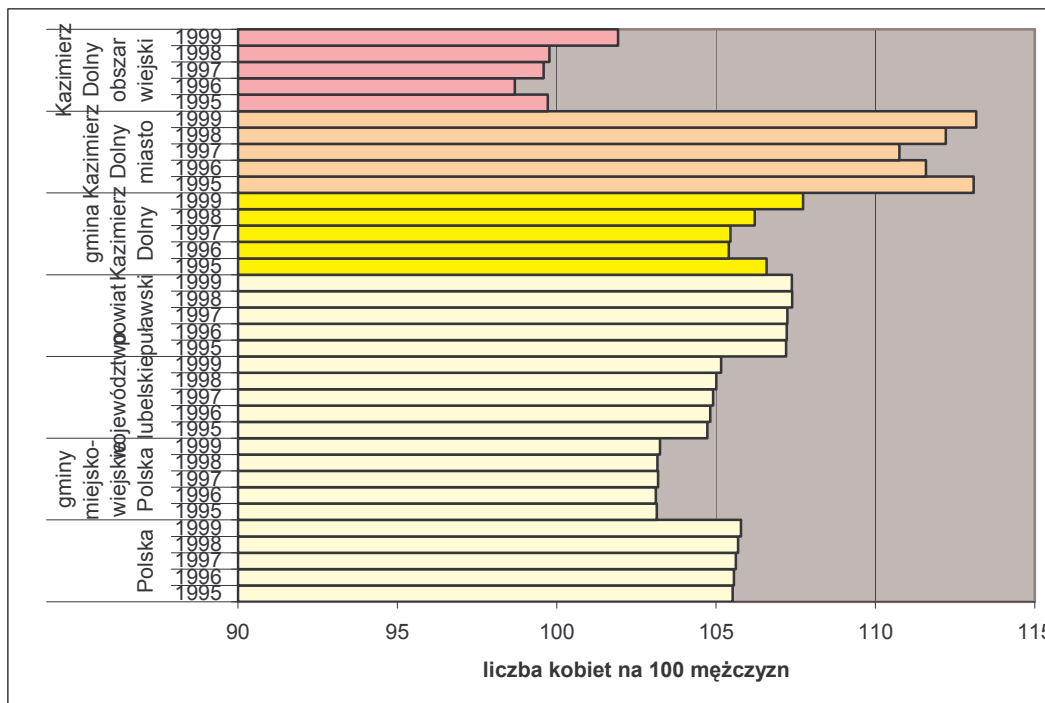
Ujemny przyrost naturalny mający bezpośredni wpływ na stan ludności miasta i gminy jest wypadkową niskich urodzeń i stosunkowo wysokich zgonów. Z biegiem czasu wskaźnik ten w zmieniał się w różny sposób dla terenów wiejskich i miejskich. Aktualnie tendencji wzrostowej w mieście towarzyszy odwrotna tendencja na terenie wiejskim.

Dynamika zmian przyrostu naturalnego w gminie Kazimierz Dolny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Miasto Kazimierz Dolny charakteryzuje się również zdeformowaną strukturą płci. Przejawia się to sporą nadwyżką kobiet. Wskaźnik feminizacji wynosi w mieście aż 112 i odpowiednio w gminie 102,1. W skali czasu wskaźnik ten ulegał znacznym zmianom w gminie i osiągał wartości nawet 82,3.

Wskaźnik feminizacji w gminie w odniesieniu do regionu i kraju

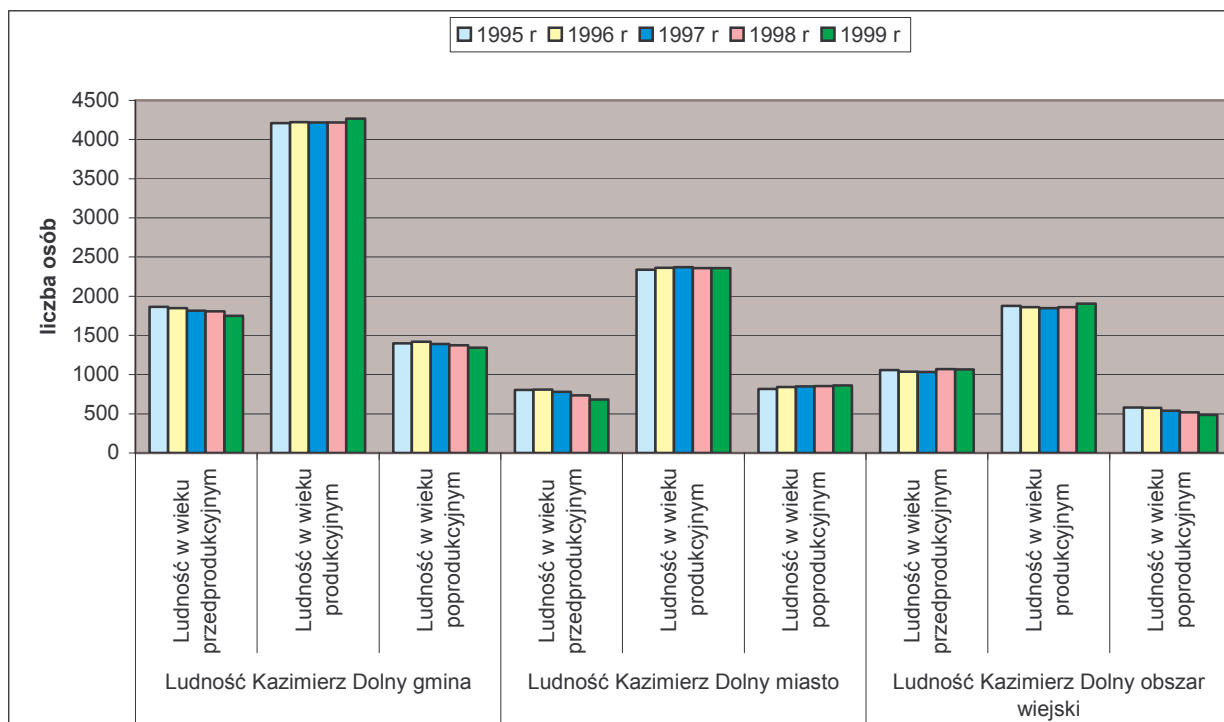
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W pozostałych gminach powiatu puławskiego wskaźnik feminizacji przedstawiał się następująco:

Współczynnik feminizacji w gminach powiatu puławskiego

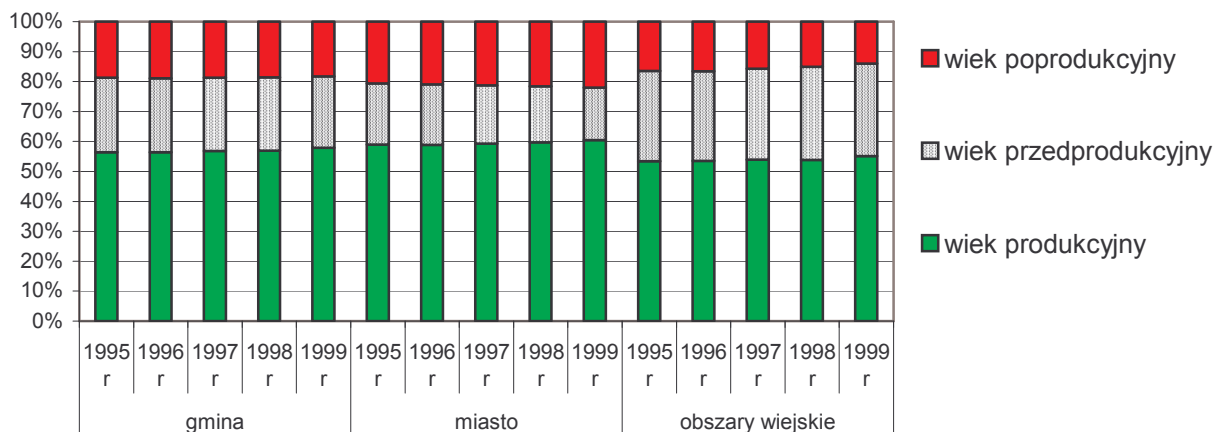
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bazując na danych z okresu ostatnich pięciu lat można zaobserwować rysujące się tendencje zmian w strukturze wiekowej mieszkańców obszarów wiejskich i miejskich gminy. Ogólnie w gminie rysuje się tendencja spadkowa w odniesieniu do osób w wieku przedprodukcyjnym na co istotny wpływ ma udział ludności z terenów miejskich. Podobna tendencja pojawia się w odniesieniu do grupy osób w wieku poprodukcyjnym przy czym wpływ na tę tendencję ma udział ludności z terenów wiejskich. Najważniejsza z punktu widzenia rozwoju gospodarczego grupa osób w wieku produkcyjnym przejawia niewielką tendencją wzrostową i jak wynika z poniższego wykresu wpływ na to mają tereny wiejskie, bowiem w mieście w opisanym okresie daje się zauważyć stagnacja.

Dynamika zmian ludności w grupach wiekowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Syntetyczne zestawienie struktury ludności wg wieku produkcyjnego w gminie Kazimierz Dolny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie ostatnich 20 lat tereny wiejskie i miejskie gminy charakteryzowały się ujemnym saldem migracji

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

2.1. Środowisko Przyrodnicze

Specyficznymi cechami naturalnymi środowiska przyrodniczego gminy Kazimierz Dolny są

- dominujące znaczenie doliny Wisły w przewietrzaniu tego obszaru i szczególna rola w tym względzie wąskich dolin jej dopływów
- dominacja gleb o wysokiej przydatności rolniczej
- wyjątkowa podatność podłoża lessowego na erozję wodną
- ubóstwo wód powierzchniowych (poza doliną Wisły)

Do najważniejszych walorów przyrody żywej i nieożywionej zaliczyć należy:

- rzeka Wisła zachowująca cechy dużej nieuregulowanej rzeki nizinnej
- przełom Wisły stanowiący jedyny i niepowtarzalny w skali kraju walor krajobrazowy
- odsłonięcia geologiczne o wybitnych walorach naukowo-dydaktycznych
- bogata rzeźba terenu wymodelowana w podłożu lessowym z malowniczymi dolinami takich rzek jak Grodarz, Bystra i Potok Witoszyński
- urozmaicona, miejscami obfitująca w rzadkie ciepłolubne gatunki szata roślinna

2.2. Ochrona przyrody i krajobrazu.

Całościowa ochrona krajobrazu gminy realizowana jest w ramach Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, który oprócz gminy Kazimierz obejmuje kilka innych gmin takich jak: Janowiec, Puławy, Karczmiska, Wąwolnica, Nałęczów i Wilków. Ochrona ta obejmuje wszystkie elementy środowiska i krajobrazu takie jak przyroda nieożywiona, szata roślinna i fauna. Podstawowym celem ochrony jest rewaloryzacja środowiska przyrodniczego obejmująca przebudowę drzewostanów w kierunku zbiorowisk zgodnych z siedliskami, zwiększenie powierzchni zadrzewień wprowadzenie zadarnień, poprawa i utrzymanie czystości wód.

Kazimierski Park Krajobrazowy utworzony został w 1979 roku. Najważniejszym celem jego powołania jest ochrona terenu wyróżniającego się nieprzeciętnymi ponadregionalnymi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi. Centralnym obiektem jest samo miasto Kazimierz Dolny. Całkowita powierzchnia parku wynosi 13670 ha, strefy osłony 25000 ha. Wytyczona strefa ochronna nie jest zbyt rozległa ponieważ sposób gospodarowania i przewidywane kierunki rozwoju obszarów przylegających do parku nie stanowią zagrożenia dla jego walorów przyrodniczych.

Charakterystycznymi elementami środowiska parku jest różnorodność podłoża geologicznego z dominującymi tu utworami kredowymi i trzeciorzędowymi (opoki, margle) pokrytymi utworami czwartorzędowymi (lessy). Na szczególną uwagę zasługują odsłonięcia (naturalne i antropogeniczne) profili stratygraficznych pogranicza kredy i trzeciorzędu oraz wyrazista północna krawędź pokrywy lessowej. Rzeźba parku jest szczególnie urozmaicona, jest ona młoda i charakteryzuje się dużą dynamiką współczesnych procesów. Szata roślinna ma charakter mozaiki nielicznych elementów naturalnych roślinności półnaturalnej (łąki, lasy murawy kserotermiczne. Znamienna jest niska lesistość (tylko ok. 20% powierzchni parku i jego strefy ochronnej). Lasy na obszarze parku są własnością prywatną, a gospodarka w nich na charakter rabunkowy (brakuje starodrzewów) Różnorodność roślinności jest bardzo wysoka. Najcenniejsze elementy to :

- murawy o charakterze stepowym
- kompleks roślinności w dolinie Wisły.
- zróżnicowanie lasów grądowych

Zróżnicowanie fauny jest konsekwencją bogactwa szaty roślinnej. Szczególnie jest to widoczne w faunie bezkręgowców- do najciekawszych należą: zgrupowana owadów szczególnie motyli w murawach i zaroślach kserotermicznych. Bardzo bogata i interesująca jest fauna ptaków związanych z Wisłą, dla ochrony stanowisk lęgowych tych ptaków powołany został rezerwat „Krowia Wyspa”

2.3. Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego:

- nadmierna koncentracja ruchu turystycznego w Kazimierzu
- rozpraszanie się zabudowy mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej co jest przyczyną izolowania się ekosystemów oraz przerywania się korytarzy ekologicznych.
- wzrost obciążenia tras komunikacyjnych powodujący wzrost zanieczyszczeń gleb i powietrza w ich sąsiedztwie
- zanieczyszczenia gazowe i pyłowe spoza gminy
- zanieczyszczenie wód Wisły

2.4. Zasoby wodne

2.4.1. Wody powierzchniowe

Gmina Kazimierz Dolny podobnie jak gminy sąsiadujące charakteryzują się rzadką siecią wód powierzchniowych. Ważną rolę w powiększaniu zasobów wodnych gminy odgrywa rzeka Wisła (średni wieloletni przepływ wynosi około 470 m³/s). Ze względu na brak większych dopływów odcinek Wisły wzdłuż zachodniej granicy gminy ma charakter tranzytowy. Prawymi dopływami Wisły na terenie gminy Kazimierz Dolny są Grodarz, którego średni wieloletni przepływ szacowany jest na kilkadziesiąt litrów na sekundę oraz rzeka Bystra której średni wieloletni przepływ jest szacowany na około 1,2 m³/s.

Jakość wód powierzchniowych

Monitoringowi Państwowego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie podlegają wody rzeki Bystrej. Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska naturalnego w województwie lubelskim” za rok 2000 wody tej rzeki na terenie gminy Kazimierz Dolny pod względem wskaźników takich jak miano coli oraz zawiesina były poza klasyfikacją. W zakresie pozostałych wskaźników jakość wód tej rzeki była zaliczana do I i II klasy czystości.

2.4.2. Wody podziemne

Cechą charakterystyczną stosunków wodnych jest silna więź hydrauliczna wód powierzchniowych z podziemnymi. Wody podziemne występujące na użytkowych piętrach wodonośnych charakteryzują się niską mineralizacją ogólną (100-600 mg/dm³). Generalnie jakość wody na obszarze gminy jest dobra. Prawie połowa terenu gminy zaliczana jest do obszarów wysokiej ochrony (OWO). Niewielki obszar w południowo-wschodniej części gminy zaliczany jest nawet do obszarów najwyższej ochrony (ONO). Wody czwartorzędowe, szczególnie występujące w dolinach rzeki Bystra wykazują zróżnicowanie składu chemicznego i charakteryzują się najgorszą jakością.

2.5. Powietrze atmosferyczne

W zakresie zanieczyszczenia powietrza jednym z czynników wpływających na jego jakość jest bliskie sąsiedztwo Zakładów Azotowych „PUŁAWY S.A.” W praktyce obserwuje się to oddziaływanie w północnej części terytorium gminy.

Wielkość emisji zanieczyszczeń od ośrodków zlokalizowanych na terenie gminy Kazimierz Dolny kształtuje się dla charakterystycznych wskaźników zanieczyszczenia kształtuje się na następującym poziomie: [w Mg/rok]

pył zawieszony – 77.5

gazy ogółem – 16748

w tym

- SO₂ - 72,0
- NO₂ - 9,0
- CO - 203,0
- CO₂ - 16462

Poza emisją przemysłową istotny wpływ na stan czystości powietrza wywierają zanieczyszczenia pochodzące z transportu i palenisk domowych - tzw. emisja niska. Przyczyna nadmiernej emisji gazów ze środków transportu jest zły stan techniczny wielu pojazdów, niska kultura ich eksploatacji, a zwłaszcza znaczne nasilenie ruchu pojazdów. Uciążliwości związane z komunikacją występują ze szczególnym nasileniem na terenie miasta Kazimierz Dolny. Znaczącą uciążliwością dla środowiska są emisje z palenisk domowych. Emisje te w powiązaniu z emisjami od transportu są szczególnie uciążliwe dla środowiska i ludzi, ponieważ zanieczyszczenia rozpraszają się na niewielkiej wysokości.

Badania immisji prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie. W mieście Kazimierzu jest zlokalizowany punkt pomiaru opadu pyłu. Na podstawie wykonanych analiz stwierdza się przekroczenie dopuszczalnych wartości określonych dla obszarów szczególnie chronionych i przekroczenie to ocenia się na 181 % dopuszczalnego opadu pyłu w ujęciu rocznym.

2.6. Powierzchnia ziemi i odpady

Głównym zagrożeniem dla powierzchni ziemi są odpady komunalne. Z danych za rok 1997 wynika, że gmina produkowała 1898 ton odpadów rocznie. Gmina Kazimierz posiada własne składowisko odpadów komunalnych.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.7. Układ drogowy

Przez teren gminy przebiegają drogi utwardzone o łącznej długości 41,5 km. Są to drogi wojewódzkie 824 i 830 oraz drogi powiatowe łączące większość miejscowości w gminie z Kazimierzem i sąsiednimi gminami. Długość dróg gminnych wynosi 34 km na terenie miasta i 27 km na terenach wiejskich.

Na terenie gminy najbardziej obciążona jest droga wojewódzka nr 824 relacji Puławy-Bochothnica-Opole Lubelskie. Wg pomiarów z 1995 roku dobowe obciążenie tej drogi wynosi 3700 pojazdów z czego 12% stanowią samochody ciężarowe. Na drodze wojewódzkiej nr 830 obciążenie ruchem wynosi 1150 pojazdów z czego 10% stanowią samochody ciężarowe. Zagrożenie bezpieczeństwa dla ruchu samochodowego i pieszych występuje w Parchatce i Bochothnicy w ciągu drogi nr 824 oraz w Wierzchniowie w ciągu drogi nr 830. Wzmożony ruch turystyczny związany z dojazdem do Kazimierza występuje w okresie letnim ze szczególnym nasileniem w weekendy i święta. W tym czasie często występują trudności z parkowaniem. Wszystkie oferowane miejsca postojowe na parkingach dla autokarów i samochodów są wtedy wykorzystane a parkowanie odbywa się na poboczach dróg oraz bocznych ulicach Kazimierza. Niska gęstość dróg utwardzonych w gminie utrudnia dostępność w dojazdach do zabudowy mieszkaniowej, do pól oraz w celach turystycznych. Obsługa komunikacyjna w zakresie transportu zbiorowego odbywa się w oparciu o autobusy komunikacji zamiejskiej i miejskiej relacji Puławy-Bochothnica-Kazimierz.

Przez teren miasta i gminy przebiegają trasy następujących dróg powiatowych :

- 22183 Bochothnica-Kazimierz Dolny – Uściąż
- 22209 Kazimierz Dolny – Podgórz- Wilków
- 22221 Kazimierz Dolny –Wylągi- Kol. Rzeczyca
- 22222 Kazimierz Dolny (Jeziorszczyzna) – Zaborze – Niezabitów
- 22223 Celejów – Witolszyn – Kol. Rzeczyca
- 22229 Karczmiska- Kol. Rzeczyca

Łączna ilość dróg powiatowych wynosi 41,137 km o powierzchni naw. 221.074 m² w tym; na terenie gminy Kazimierz Dolny ogółem 17,391km dróg o powierzchni 85,641 m² z następującymi nawierzchniami:

- nawierzchnie bitumiczne 14,838 km powierzchnia 72.871 m²
- drogi gruntowe 2,953 km powierzchnia 12.770 m²

na terenie miasta Kazimierz Dolny

ogółem 23,746 km dróg o powierzchni 135.433 m² z następującymi nawierzchniami:

- nawierzchnie bitumiczne 19,735 km powierzchnia 113.676 m²
- drogi gruntowe 2,807 km powierzchnia 14,035 m²
- nawierzchnia brukowcowa 0,062 km powierzchnia 434 m²
- naw. kostka betonowa 1,142 km powierzchnia 7.288 m²

Na terenie miasta Kazimierz Dolny

- ulice: Czerniawy, Kazimierza Wielkiego, Nadrzeczna, Puławska, Tyszkiewicza, Witkiewicza i część ulicy Senatorskiej zlokalizowane są w ciągu drogi powiatowej 22183
- ulica Słoneczna zlokalizowana jest w ciągu drogi powiatowej 22209
- ulice: Doły i Kwaskowa Góra są zlokalizowane w ciągu drogi powiatowej 22222
- ulica Lubelska z dniem 01.01.2001 została zaliczona do kategorii dróg gminnych

W/w dane dotyczą stanu na dzień 31.12.2000r.

2.8. Sieć kolejowa

Na terenie gminy nie ma linii kolejowych. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w odległości 15 km w Puławach

2.9. Telekomunikacja

Na terenie gminy znajdują się dwie centrale telefoniczne o pojemności 2000 numerów.

W mieście zlokalizowana jest elektroniczna centrala telefoniczna. Drugą centralę zlokalizowano w miejscowości Parchatka

Długość sieci telefonicznej wynosi około 75 km. Aktualnie na telefonizację oczekują jeszcze następujące sołectwa: Witolszyn, Rzeczyca i Rzeczyca Kol. Opóźnienia w telefonizacji tych miejscowości wynikają z faktu ich położenia w terenach górzystych i znacznych odległości między poszczególnymi gospodarstwami. Ogółem na terenie miasta i gminy przyłączone jest 1890 telefonów na 1911 budynków mieszkalnych.

2.10. Elektroenergetyka

Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną dla miasta i gminy Kazimierz jest istniejąca w Cholewiance Główna Podstacja Zasilająca 11/15 kV. GPZ Cholewianka jest zasilana linią WN-110kV z GPZ Puławy. Z GPZ Cholewianka wyprowadzone są napowietrzne linie magistralne średniego napięcia tworzące układ powiązań pomiędzy GPZ Opole, GPZ Poniatowa, GPZ-Klementowice i GPZ-Puławy Rudy. Linie te (poprzez przyłącza) doprowadzają energię elektryczną do słupowych stacji transformatorowych 15/04 kV istniejących na terenie miasta i gminy. W centrum Kazimierza ułożone są kablowe linie SN-15kV. Stanowią one tzw. miejski układ, który wymaga modernizacji i rozbudowy w zakresie realizacji miejskich stacji transformatorowych SN/NN oraz linii kablowych SN.

Z uwagi na ochronę krajobrazu należy dążyć do skablowania jak największej liczby linii. Do projektowanej linii WN-110 kV relacji GPZ-Cholewianka – GPZ-Poniatowa należy zarezerwować pas techniczny wolny od zabudowy o szer. 40 m.

Zestawienie infrastruktury energetycznej oraz potrzeb w tej dziedzinie :

Rodzaj urządzeń	długość/ ilość km/szt.	potrzeby w zakresie modernizacji		Uwagi
		dobudowa	remont	
Stacje redukcyjne 110/15 kV	1 szt.	_____	_____	
Stacje transformatorowe 15/0,4 kV napow.	50 szt.	9	_____	
Stacje transformatorowe 15/0,4 V wewnątrz.	12 szt.	6	_____	
Łączna moc stacji transformatorowych	9,002 kVA	_____	_____	
Linie 110 kV	12,7 km	3,1 km	_____	powiązanie z GPZ Poniatowa
Linie napowietrzne 15 kV	21,6 km	2,0 km	2,25 km	
Linie kablowe 15 kV	10,4 km	2,9 km		
Linie napowietrzne niskiego napięcia	163,9 km	2,9 km	2,7 km	
Linie kablowe niskiego napięcia	23,8 km	5,3 km	_____	
ilość punktów świetlnych	793 szt.	_____	_____	modernizacja oświetl. w gestii U.G. Kazimierz

Na terenie Miasta i Gminy Kazimierz Dolny funkcjonuje posterunek Energetyczny Kazimierz w składzie 7 pracowników pracujących w systemie jednozmianowym. E Kazimierz podlega ruchowo Zakładowej Dyspozycji Mocy ZE Puławy pracującej całodobowo.

Konserwację sieci oraz usuwanie awarii przeprowadzane są na bieżąco przez pracowników PE Kazimierz natomiast planowane w większym zakresie zabiegi eksploatacyjne wykonywane są przez brygady wykonawstwa ZE Puławy.

2.11. Sieć gazownicza

Układ gazociągów znajdujących się na terenie miasta i gminy Kazimierz Dolny zasilany jest gazem ziemnym wysokometanowym GA-50 o ciepłe spalania ok. 39 MJ/ m³ z gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 100 mm. Pn 5,0 Mpa L = ok. 13 km relacji Kębło – Kazimierz poprzez stację redukcyjno-pomiarową I⁰ Q = 3000 nm³/h usytuowaną przy ul. Doły w Kazimierzu Dolnym. Gaz ze stacji I-go stopnia rozprowadzany jest gazociągami rozdzielczymi średniego ciśnienia za wyjątkiem części miasta w pobliżu Rynku gdzie ciśnienie gazu jest zredukowane w stacji redukcyjnej II⁰ usytuowanej przy ul. Senartorskiej i dalej rozprowadzony jest gaz do odbiorców gazociągami rozdzielczymi niskiego ciśnienia. Stacja redukcyjna II-stopnia zasila odbiorców w ul. Senatorskiej, ul. Witkiewicza, Rynek z

częścią ul. Lubelskiej do nr 5, ul.Podgórną, ul.Klasztornej, część ul.Krakowskiej do nr 31 ul. Nadwisłańskiej, ul.Sadowej, ul.Bulwar i ul. Podzamcze.

2.11.1. Przyłącza

Na terenie **miasta** Kazimierz Dolny ogólna długość sieci gazowej średniego ciśnienia wynosi 21,50 km; w tym 20,05 z rur stalowych i 1,0 km z rur PE; długość przyłączy 14,31 km w ilości 459 sztuk, natomiast ogólna długość sieci gazowej niskiego ciśnienia wynosi 2,13 km (w tym 2,11 km z rur stalowych i 0,02 km z rur PE), długość przyłączy 2,32 km w ilości 111 km.

Na terenie **miasta** z gazu ziemnego korzysta łącznie 594 odbiorców, w tym 515 indywidualnych i 79 innych.

Na terenie **gminy** Kazimierz Dolny ogólna długość sieci gazowej średniego ciśnienia wynosi 47,36 km w tym 13,83 z rur stalowych i 33,53 z rur PE, długość przyłączy 21,58 km w ilości 672 sztuk z których łącznie korzysta 403 odbiorców.

2.11.2. Stopień gazyfikacji

Pierwszy gazociąg na terenie miasta oddano do użytku w grudniu 1988 roku. Pozostałe miejscowości w gminie, które posiadają sieć gazowniczą:

Miejscowość	Rok oddania do eksploatacji
Bochotnica	1990 r
Cholewianka	1995 r
część Dąbrówki	1997 r
Jeziorszczyzna	1994 r
Mięćmierz	1993 r
Okale	1993 r
Parchatka	1997 r
Skowieszyn	1994 r
Wierzchoniów	1994 r
Wylągi	1992 r
częściowo m. Rzeczyca	1994 r
częściowo kol. Rzeczyca	1997 r

2.11.3. Stan techniczny sieci

Na terenie miasta i gminy gazociągi średniego i niskiego ciśnienia budowane były do 1993 roku z rur stalowych wytwarzanych w polskich hutach z zabezpieczeniem izolacją antykorozyjną z taśm polietylenowych bez gwarantowanej przyczepności oraz z zabezpieczeniem warstwami bitumicznymi i taśmami. Od 1994 roku gazociągi na terenie miasta i gminy budowane były wyłącznie z rur PE.

Na bazie informacji uzyskanych z Oddziału Zakładu Gazowniczego w Lublinie oceniając m.in. na podstawie ilości awarii gazociągów rozdzielczych i ilości interwencji pogotowia gazowego stwierdza się, że stan techniczny sieci gazowniczej wraz z przyłączami jest dobry.

2.11.4. Stacje redukcyjne

Na terenie miasta i gminy znajdują się dwie stacje: redukcyjno-pomiarowa i redukcyjna:

- 1) Stacja redukcyjno-pomiarowa I-go stopnia usytuowana w Kazimierzu Dolnym przy ul. Doły przekazana do eksploatacji w grudniu 1987 roku. Ciśnienia wlot-wylot 2,0-4,5 Mpa/0,2 Mpa.

- 2) Stacja redukcyjna II-go stopnia usytuowana w Kazimierzu Dolnym przy ulicy Senatorskiej przekazana do eksploatacji w grudniu 1989 roku. Ciśnienia wlot-wylot 0,2 Mpa/2kPa

2.11.5. Aktualne ceny gazu

Według stanu na marzec 2001 zgodnie z Taryfa dla paliw gazowych PGNiNG S.A. Nr 1/2000 zatwierdzona Decyzją Prezesa URE znak: DTA-822/652-A/2/2000/AK

2.11.6. Potrzeby w zakresie rozbudowy sieci

Brak drugiej linii zasilającej gminę i miasto Kazimierz Dolny w gaz. Konieczne jest wykonanie połączenia o długości 3200 m gazociągu w miejscowości Jeziorszczyzna zasilanego ze stacji I-go stopnia w m. Kazimierz Dolny z gazociągiem w m. Zaborze gm. Karczmiska zasilanego ze stacji I-go stopnia w m. Niezabitów. Połączenie tych dwóch gazociągów może stanowić awaryjne zasilenie dla sieci gazowych na terenie miasta i gminy Kazimierz Dolny oraz możliwość przyszłościowej gazyfikacji wsi Rzeczyca i kol. Rzeczyca.

2.11.7. Eksploatacja i administrowanie sieci

Obecnie eksploatacją i administrowaniem sieci zajmuje się Rozdzielnia Gazu w Kazimierzu Dolnym podległa Zakładowi gazowniczemu w Lublinie.

Eksploatacja ta rozumiana jako prowadzenie ruchu urządzeń energetycznych oraz utrzymanie ich w należyтым stanie technicznym, z zachowaniem racjonalnego i oszczędnego użytkowania paliw gazowych, bezpieczeństwa obsługi i otoczenia wraz z zachowaniem wymagań ochrony środowiska.

Eksploatacja sieci gazowej obejmuje takie działania jak:

- utrzymanie parametrów roboczych sieci
- nawanianie gazu
- kontrola okresowa
- ocena stanu technicznego
- remonty
- utrzymanie pogotowi gazowych

Eksploatacja prowadzona jest przez odpowiednie służby Rozdzielni Gazu w Kazimierzu Dolnym dbające o bezpieczeństwo sieci gazowej. Służby te posiadają wymagane kwalifikacje i uprawnienia energetyczne stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów.

2.12. Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa w Kazimierzu Dolnym wykonana jest z żeliwa z połączeniami kielichowymi uszczelnionymi sznurami i ołowiem, bądź folią aluminiową. Sieć jest przestarzała, wykonana w latach 70-tych. Około 65% tej sieci jest podatna na awarie. Występują częste rozszczelnienia połączeń kielichowych.

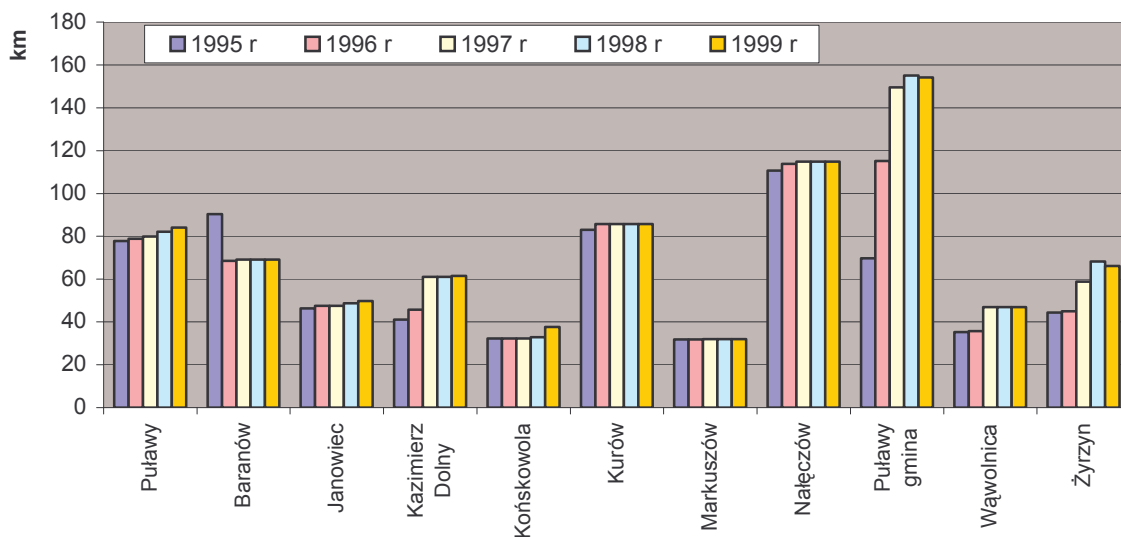
Całkowita długość sieci wynosi obecnie 19 km z czego 9 km jest eksploatowane od 25 lat.

Na terenie gminy sieć była budowana w następującej kolejności wodociągowania :

- Skowieszynek – 3,8 km PCV wykonana w 1990
- Wylągi - 1,9 km PCV wykonana w 1993
- Wierzchniów - 9,5 km PCV wykonana w 1990
- Parchatka - 3,9 km PCV wykonana w 1987

- Bochoznica - 7,8 km PCV wykonana w 1994
- Zbędnowice - 3,5 km PCV wykonana w 1997
- Jeziorszczyzna - 13,5km PCV wykonana w 2000

Ze względu na awaryjność koszty eksploatacji sieci wodociągowej w Kazimierzu Dolnym są zaliczane do wysokich.

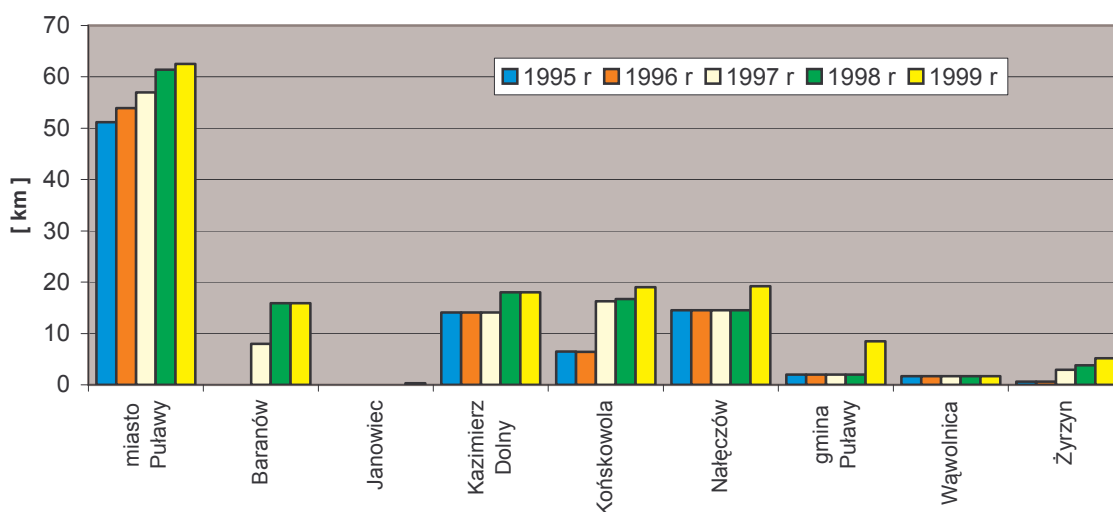

Wodociągi - długość sieci rozdzielczej w gminach powiatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.13. Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków

Kanalizacja ze względu na wysokie koszty inwestycyjne rozwija się znacznie wolniej niż wodociągi. Niemniej jednak w stosunku do pozostałych gmin powiatu puławskiego pozycja Kazimierza Dolnego zaliczana jest do wysokich (oczywiście w stosunku do gmin porównywalnych pod względem charakteru i wielkości)

Kanalizacja - długość sieci rozdzielczej w gminach powiatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W miejscowości Bochothnica funkcjonuje oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości 1444 m³/dobę. Ścieki po oczyszczeniu odprowadzone są do rzeki Wisły. Obiekt składa się z następujących urządzeń:

- przepompownia z kratą
- rurociąg tłoczny Ø200 mm dług. ok. 3 km
- piaskownik pionowy
- osadniki Imhoffa
- złożo biologiczne
- osadnik wtórny
- pompownia recyrkulatu
- poletko do suszenia piasku i osadu
- korytko pomiarowe Venturiego

Oczyszczalnia pracuje w dwóch trybach pracy zróżnicowanych pod względem przepustowości:

- okres normalny (pozasezonowy)
- okres sezonowy

Parametry pracy oczyszczalni w tym drugim trybie są następujące:

- $Q_{dn.śr} = 585 \text{ m}^3/\text{dn}$ do $1173 \text{ m}^3/\text{dn}$
- $Q_{d.max} = 700 \text{ m}^3/\text{dn}$ do $1444 \text{ m}^3/\text{dn}$
- $Q_{hmax} = 53,15 \text{ m}^3/\text{h}$ do $99,2 \text{ m}^3/\text{h}$
- $\Sigma_{BZT5} = 258,5 \text{ kg}/\text{d}_{O_2}$ do $559,5 \text{ kg}/\text{d}_{O_2}$
- $\Sigma_{zaw.} = 431 \text{ kg}/\text{dn}$ do $1000,5 \text{ kg}/\text{dn}$

Analiza ilości odprowadzanych ścieków wykazała niski stopień wykorzystania urządzeń oczyszczalni oceniając je na ok. 25% przepustowości oczyszczalni. Pozostali mieszkańcy wsi oraz zakłady produkcyjne i jednostki usługowe położone na terenie gminy wyposażone są w lokalne systemy kanalizacyjne oparte przede wszystkim na bezodpływowych zbiornikach opróżnianych poprzez wywóz wozem asenizacyjnym na oczyszczalnię w Kazimierzu.

3. GOSPODARKA

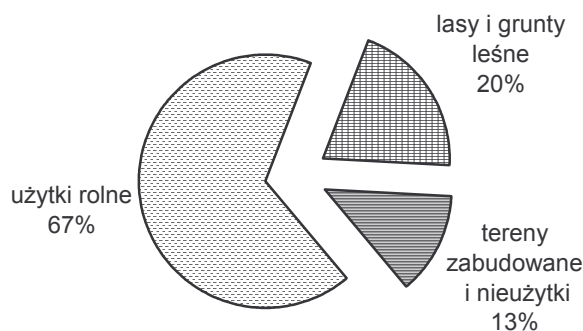
3.1. Bogactwa naturalne

Największym bogactwem naturalnym miasta i gminy Kazimierz Dolny jest krajobraz niezwykle malowniczego w tym miejscu przełomu Wisły oraz zachowane obszary leśne. Niezależnie od surowców mineralnych występujących w tym regionie walor krajobrazu oraz bezdyskusyjna renoma miejscowości turystycznej stanowią niewątpliwie najważniejszy atut gminy w kategoriach gospodarczych.

Surowce mineralne występujące w tym rejonie to surowce skalne, które jednak nie mogą być eksploatowane ze względu na wymogi ochrony środowiska.

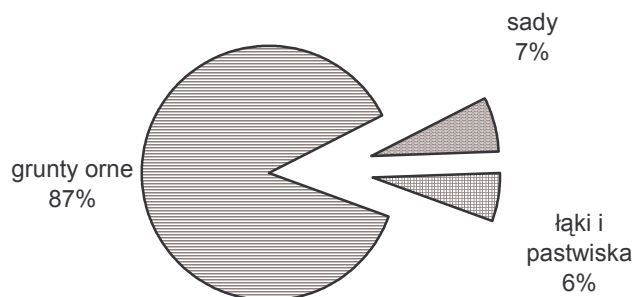
3.2. Struktura użytkowania przestrzeni

Obszar gminy ma charakter typowo rolniczy – użytki rolne zajmują bowiem ok. 67% całkowitej powierzchni gminy. Drugie miejsce pod względem obszaru zajmują lasy i grunty leśne stanowiące ok. 20% powierzchni całej gminy. Pozostałe grunty i nieużytki to zaledwie 13% powierzchni gminy.

Struktura użytkowania przestrzeni

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

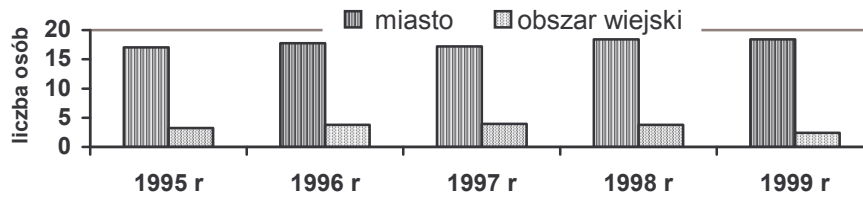

STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GMINIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

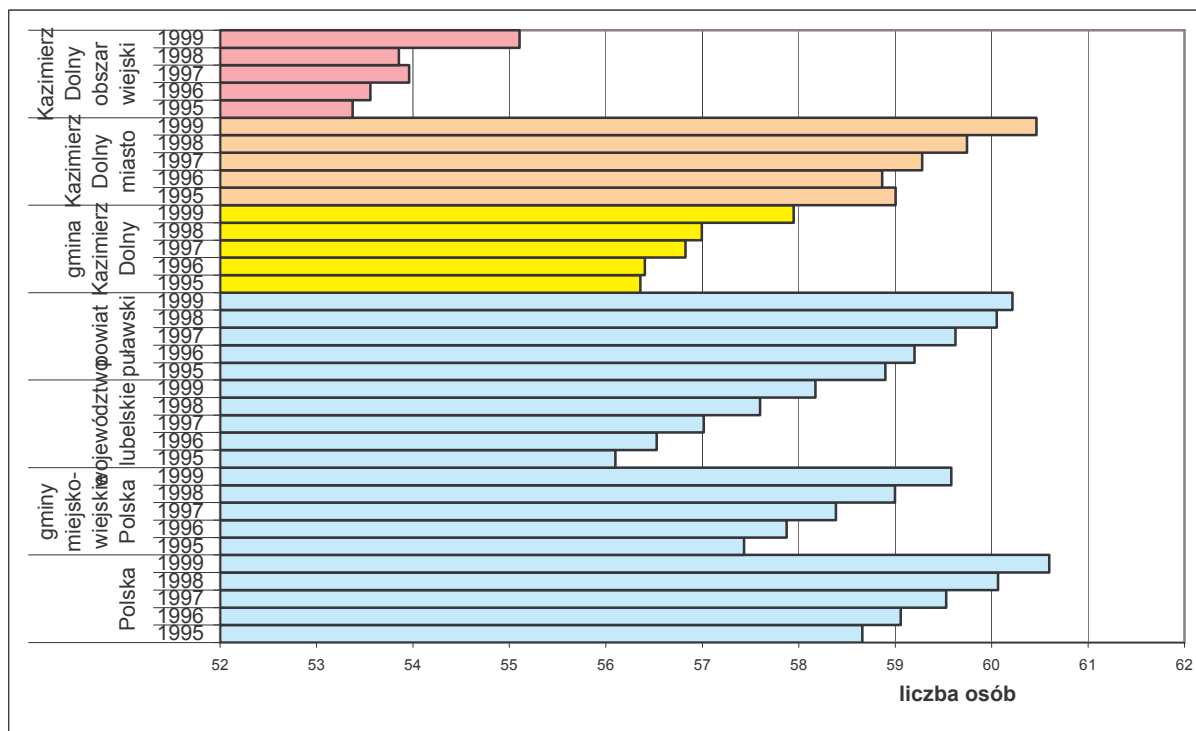
3.3. Rynek pracy

Gmina Kazimierz Dolny podobnie jak całe województwo lubelskie utrzymuje rolniczy charakter. Mimo iż powiat puławski zaliczany jest do terenów województwa, gdzie najczęściej ludzi spoza rolnictwa jest zatrudnionych w przemyśle, to jednak dominacja zatrudnionych w rolnictwie znajduje negatywne odzwierciedlenie w znacznym rozdrobieniu gospodarstw i przeludnieniu agrarnym. Podobnie jak w przypadku województwa lubelskiego w gminie obserwuje się przyrost zarejestrowanych podmiotów gospodarczych głównie w sektorze prywatnym. Jednak ta sytuacja nie znajduje odzwierciedlenia na rynku pracy, gdzie po okresie spadku w latach 95-97 liczba bezrobotnych ciągle wzrasta.

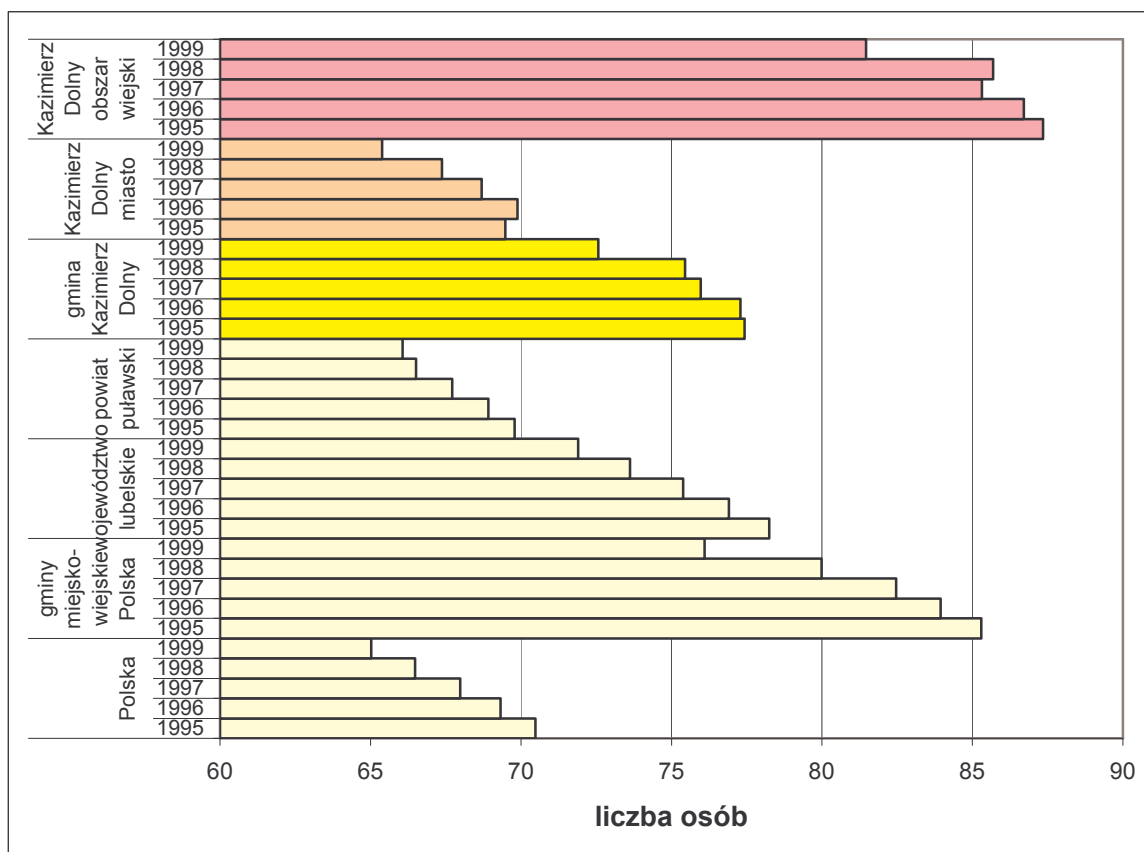
Liczba pracujących na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ludność w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba osób nieprodukcyjnych na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności produkcyjnej i nieprodukcyjnej w otoczeniu gminy Kazimierz Dolny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie puławskim na koniec 1998 roku stopa bezrobocia wynosiła 10,8% (w tym czasie w województwie wyniosła ona 10,3%, a w kraju 10,4%). W tym czasie było zarejestrowanych 6368 osób bezrobotnych w tym ponad połowa to bezrobotne kobiety, których liczba wyniosła 3577, absolwenci 477 osób, 5328 bez prawa do zasiłku oraz 3365 osób mieszkających na wsi. W grudniu 1999 stopa bezrobocia wyniosła już 13% (woj. 12,3%). Na koniec maja roku 2000 w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach było zarejestrowanych 8378 osób w tym kobiety stanowiły 51,7% ogółu zarejestrowanych. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych prawo do zasiłku ma 913 osób co stanowi 10,9% ogółu zarejestrowanych. Bezrobocie wykazuje tendencję zwykłą. Charakterystyczną cechą bezrobocia na wsi jest wysoki bo wynoszący 60% udział ludzi młodych w wieku 15-35 lat. Groźnym społecznie zjawiskiem jest bardzo duży udział w liczbie bezrobotnych ludzi, którzy nie przekroczyli 34 roku życia – wynosi on (18-24 rok życia) – 3640 osób, (25-34 rok życia) – 2471.

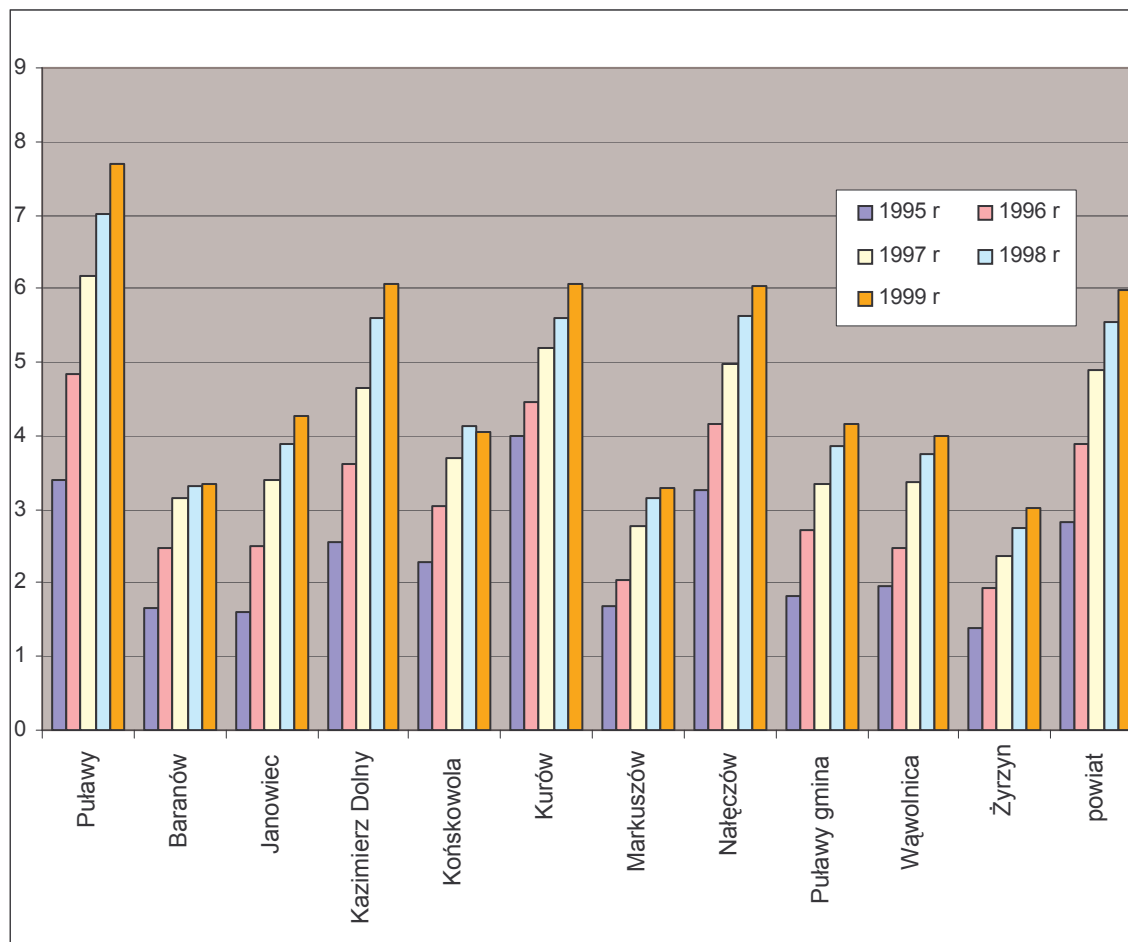
3.4.

DYNAMIKA WZROSTU LICZBY REJESTROWANYCH PODMIOTÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać wzrost liczby rejestrowanych podmiotów ma przebieg niemal idealnie proporcjonalny z dostrzegalną tendencją do osiągnięcia stanu nasycenia.

W stosunku do pozostałych gmin powiatu puławskiego dynamika zmian ilości podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na 100 mieszkańców przedstawia się następująco

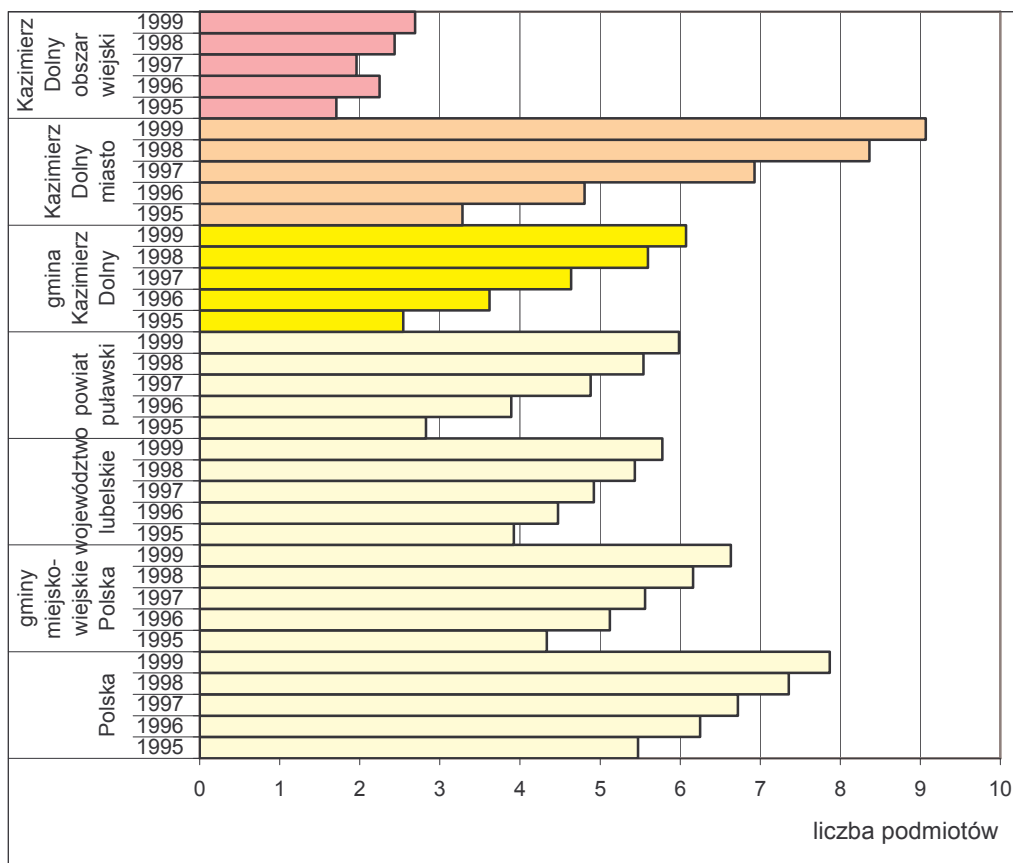

Jednostki zarejestrowane wg REGON w powiecie puławskim na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak to wynika z powyższego wykresu gmina Kazimierz Dolny pod względem wskaźnika określającego ilość zarejestrowanych podmiotów na stu mieszkańców należy do czołówki w powiecie puławskim ustępując jedynie - co jest zrozumiałe - miastu Puław.

Również w odniesieniu do poziomu krajowego i regionalnego sytuacja gminy w zakresie tego wskaźnika przedstawia się imponująco. Relacja ta jest wyraźnie widoczna na wykresie nr . Na tym samym wykresie możemy zauważyć zróżnicowanie obszarów wiejskich i miejskich gminy. O ile w przypadku miasta dynamika wzrostu liczby podmiotów przewyższa nawet poziom krajowy, o tyle tereny wiejskie zarówno pod względem wielkości wskaźnika jak i dynamiki jego zmian wskazują wyraźnie niekorzystną sytuację

Ilość podmiotów na 100 mieszkańców w odniesieniu do poziomu krajowego i regionalnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.5. Rolnictwo

Użytki rolne są jednym z najważniejszych zasobów gminy. Całkowita powierzchnia tych użytków obejmuje ponad 60% terenu całej gminy i sprawia, że rolnictwo rozwija się nawet w granicach administracyjnych miasta. Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie sięga 1548 gospodarstw. Rozwój rolnictwa związany jest bezsprzecznie z doskonałymi glebami jakie występują na terytorium gminy (prawie 55% powierzchni uprawnej stanowią gleby II i III klasy. Przydatność tych gleb jest silnie obniżona przez rozbudowaną rzeźbę terenu. Jest to jedną z głównych przyczyn silnego rozdrobnienia gospodarstw, którego miarą może być fakt że 75% gospodarstw nie przekracza 5ha. Wszystkie przedstawione cechy w powiązaniu z dużą liczbą osób zatrudnionych w rolnictwie sprawia, że ten potencjał może być znaczącym dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki

3.5.1.

3.5.2. Gospodarstwa specjalistyczne

- 40 gospodarstw sadowniczych (wiśnie, jabłonie, śliwy, porzeczki) wielkość plantacji od 1 do 14 ha
- 12 – gosp. chmielarskich

- bydło mleczne

3.5.3. Stan pogłowia zwierząt

- bydło 1214 szt. w tym krowy 837 szt.
- trzoda chlewna – 1949 szt. w tym lochy 160 szt.
- owce – 104 szt.
- kozy – 100 szt. – nastąpił niewielki wzrost – powstały dwa gospodarstwa specjalistyczne

Stan wg spisu w 1996 roku - brak nowszych danych.

Szacowany spadek w stosunku do przedstawionych danych:

- bydło - 30%

- trzoda - 40%

Brak jest danych na temat wielkości skupu płodów rolnych po roku 1990.

3.6. Atrakcyjność turystyczna gminy

Z uwagi na położenie w samym centrum Kazimierskiego Parku Krajobrazowego większość terenów gminy zakwalifikowana została przez plan krajowy do Rejonów Rekreacyjnych I klasy atrakcyjności. Fakt ten jednoznacznie określa walor atrakcyjności turystycznej. Wyjątkowa uroda przełomu Wisły w Kazimierzu wynikająca z doskonałej harmonii pomiędzy krajobrazem a ukształtowanymi w dziejach układami urbanistycznymi Kazimierza i Janowca z cennymi i pięknymi zabytkami architektury. Jest to wręcz modelowy przykład harmonijnego ukształtowania zabudowy w zgodzie z krajobrazem.

Oprócz miasta Kazimierza do bezdyskusyjnych elementów atrakcyjności turystycznej zaliczyć należy następujące miejscowości:

- Wieś Mięćmierz – wieś, która samorzutnie przejęła funkcję wsi letniskowej przy zachowaniu wyjątkowo malowniczej wiejskiej zabudowy. Chłonność tej wsi pod względem możliwości została już wyczerpana, a presja na zabudowę terenów w otwartym krajobrazie zagraża niebezpieczeństwem zniszczenia unikalnych wartości krajobrazowych.
- Wieś Bochoznica- wieś położona nad Wisłą z ruinami zamku rycerskiego na wysokim wzgórzu, zachowanym starym młynem i tartakiem. Zgodnie ze wskazaniem „Studium uwarunkowań ...” rozległe tereny między wsią, a wałem przeciwpowodziowym stwarzają możliwość lokalizowania tam obiektów turystycznych odciążających Kazimierz.
- Albrechtówka – przedwojenny zespół domów letniskowych. Istnieje tam możliwość dobrze zaplanowanego uzupełnienia zabudową pensjonatową i letniskową.

Oprócz w/w sztandarowych elementów atrakcyjności turystycznej w gminie Kazimierz Dolny zostało wytyczonych wiele tras i ścieżek spacerowych. Większość pozostałych wsi położonych w gminie Kazimierz ma możliwość zapewnienia odpoczywającym turystom podstawowych elementów środowiska przyrodniczego. W rejonie tym występują modelowe wręcz warunki do rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki pod warunkiem, że będzie to proces w pełni kontrolowany i każda wieś będzie traktowana indywidualnie w rozwoju infrastruktury turystycznej. Nadmierna eksploatacja walorów może doprowadzić do całkowitego ich unicestwienia.

Program zagospodarowania turystycznego miasta już dziś stanowi bogatą ofertę dla zróżnicowanego turysty. Można nawet powiedzieć, że już dziś pod względem popyt

przekracza możliwości miasta i wymaga rozsądnej regulacji i kanalizowania ruchu turystycznego. Badania tego ruchu wskazują, że turyści weekendowi to 4-7 tys. osób, natomiast w czasie trwania festiwalu ilość przyjezdnych osiąga 40-50 tys. osób.

Mimo iż rocznie w mieście odbywa się ponad 360 imprez konferencyjnych to jednak ten kierunek z punktu widzenia interesów miasta wydaje się najbardziej godny rozwijania.

Zjawiskiem nieodłącznie towarzyszącym nowoczesnej turystyce jest motoryzacja ze wszystkimi negatywnymi skutkami. Jak wynika z publikowanych informacji w okresie trwania festiwalu sprzedawane jest ok. 5-6 tys. biletów parkingowych, a w ciągu całego sezonu parkuje tu 24 tys. samochodów osobowych oraz ponad 2,5 tys. autokarów

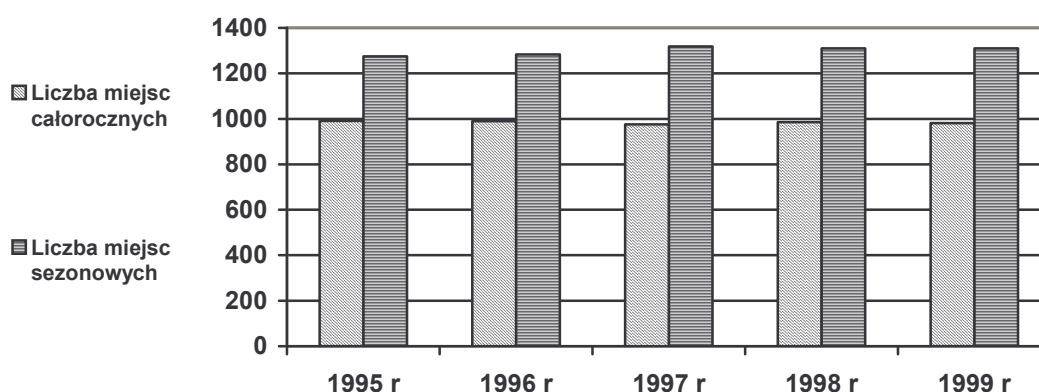
Miasto Kazimierz Dolny posiada rozbudowaną bazę noclegową i gastronomiczną. Aktualnie baza noclegowa liczy ok. 1350 miejsc noclegowych z czego 1100 stałych.

Baza gastronomiczna to ok. 1300 miejsc.

Jak wynika z informacji opublikowanych w „Studium uwarunkowań ...” bazę turystyczną miasta stanowią:

ośrodki wypoczynkowe pobytowe	190
pensjonaty	110
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	100
domy pracy twórczej stowarzyszeń zawodowych	300
zajazd	90
hotele	50
schroniska turystyczne	100
campingi	220
kwatery prywatne	140

W okolicach miasta znajduje się nadal liczne obiekty, które mogą stać się bazą turystyczną i w ten sposób możliwe jest odciążenie centrum zabytkowego miasteczka.

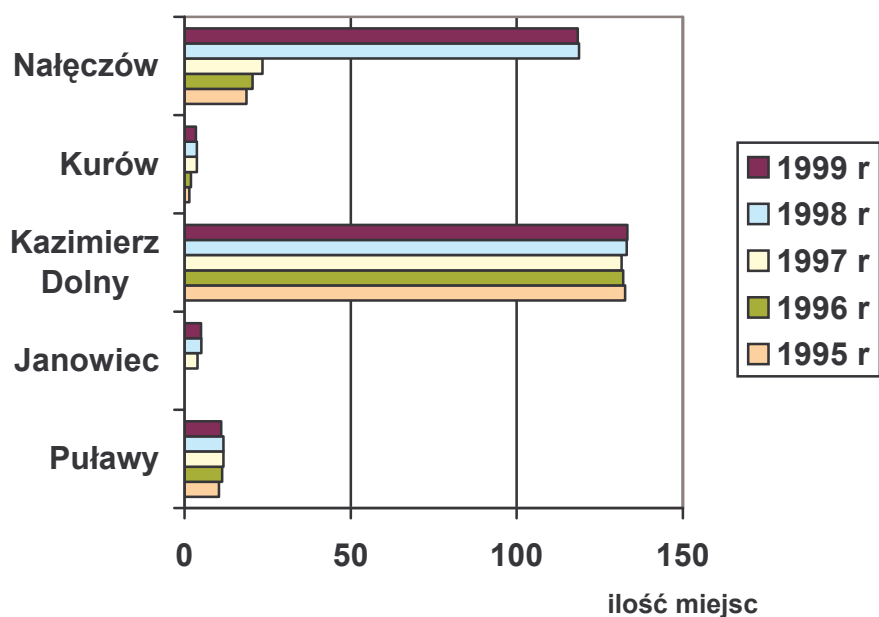

Miejsca noclegowe w mieście i gminie Kazimierz Dolny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać z wykresu liczba miejsc noclegowych zarówno całorocznych jak i sezonowych utrzymuje się na stałym poziomie co świadczy o nasyceniu rynku

Lepszym wskaźnikiem w tej ocenie wydaje się być liczba miejsc przypadająca na 100 mieszkańców i tego właśnie wskaźnika użyto do porównania gminy Kazimierz Dolny z pozostałymi gminami powiatu

Liczba miejsc noclegowych przypadająca na 1000 mieszkańców w gminach powiatu puławskiego (w pozostałych gminach – brak jest miejsc noclegowych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.7.

3.8. Kultura

Kazimierski Ośrodek Kultury w skład którego wchodzi Biblioteka Miejska zatrudnia razem 10 osób;

W Bibliotece Miejskiej z filią w Bochothnicy pracuje 5 osób (4,25 etatu).

Księgozbiór biblioteki liczy ogółem 2572 książek w tym:

- Biblioteka miejska – 12659
- Dziecięca Czytelnia - 7454
- Filia w Bochothnicy - 5614 (zatrudnienie $\frac{3}{4}$ etatu)

Biblioteka ma ogółem 1 619 czytelników (na 100 mieszkańców przypada 23,6 czytelników, pod względem liczby wypożyczeń na 100 mieszkańców przypada 38, 8 wypożyczonych książek. Wszystkie powyższe dane zostały ocenione w roku 2001. Biblioteka jest organizatorem konkursów literackich, recytatorskich Kiermaszy Wielkanocnych (promujących lokalne rękodzieło), lekcji bibliotecznych. Biblioteka współpracuje z przedszkolem i szkołami gminy.

Ośrodek Kultury mieści się w zabytkowym budynku przy ulicy Lubelskiej 12 obok kościoła p.w. św. Anny. Jest to obiekt o powierzchni użytkowej 282 m² (piwnica 42,29 m² parter 147,72 m² poddasze 92,63m²)

Imprezy kulturalne organizowane na terenie Kazimierza:

- Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych – czerwiec (od 32 lat, organizator Wojewódzki Dom Kultury w Lublinie)
- Letnie wieczory Muzyczne – lipiec, sierpień (od 19 lat, organizator: Kazimierski Ośrodek Kultury i Parafia św. Jana Chrzciciela)
- Lato Filmów od 5 lat (org. Filmar z Warszawy)
- Przegląd Piosenki Studenckiej – koniec sierpnia (od 6 lat Kazimierski Ośrodek Kultury)
- Dni Wisły – czerwiec – organizator: Muzeum Nadwiślańskie
- Impreza „Z lasów, pól i ogrodów” – wrzesień organizator: Muzeum Przyrodnicze – od 3 lat
- Zaduszki Artystyczne - listopad – koncert w Farze (Parafia św. Jana Chrzciciela i Kazimierski Ośrodek Kultury, Stowarzyszenie „W stronę sztuki” z Lublina - I rok

Zespoły sportowe:

- Drużyna „Orły”

Zespoły artystyczne:

- Zespół Śpiewaczy z Bochofnicy
- Zespół Śpiewaczy z Dąbrówki
- Zespół Kazimierz (dwie grupy: starsza „Kazimierz” i młodsza – „Mały Kazimierz”)
- Chór parafialny

Galerie w Kazimierzu Dolnym :

- Galeria autorska – Tomasz Bachanek
- Galeria Haliny Kosobuckiej
- Galeria Jana Wołka
- Galeria BOHEMA Cezarego Garbowicza
- Galeria ŁAZOREK
- Galeria BRAMA Ryszarda Zdonka
- Galeria Olgi Doraczyńskiej
- Galeria Marka Kozaka
- Galeria Izabeli Reszka
- Galeria na Zamku Lecha Szypy
- Galeria Beaty Kwiecień
- Galeria u Żuka
- Galeria Dom Michalaków
- Galeria Zbigniewa Kosmulskiego
- Galeria JATKI – Marii Krzysztoporskiej
- Galeria Dzwonnica – Muzeum Nadwiślańskie

3.9. Ochrona zdrowia

W Kazimierzu funkcjonuje przychodnia zdrowia podległa Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Puławach. Dyrektor tego Zakładu podpisuje m.in. umowę z Kasą Chorych na Przychodnie w Kazimierzu Dolnym. Struktura zatrudnienia w Przychodni Zdrowia w Kazimierzu Dolnym jest następująca:

- 1 lekarz ogólny
 - dwóch lekarzy przychodni dziecięcej
 - ginekolog na 0,4 etatu
 - dwóch stomatologów
 - 7 pielęgniarek w tym 2 środowiskowe
 - jedna położna
 - 1 technik analityk
 - technik fizykoterapii zatrudniony na pół etatu
 - jedna higienistka stomatolog
- 5 pracowników gospodarczych (w tym sezonowo 1 palacz)

Zakres usług świadczonych przez przychodnię jest następujący:

1. badanie i porada lekarska
2. leczenie opieka nad kobietą ciężarną i jej płodem, położeniem i noworodkiem
3. opieka nad zdrowym dzieckiem
4. badania diagnostyczne w tym analityka medyczna
5. pielęgnacja chorych
6. pielęgnacja niepełnosprawnych i opieka nad nimi
7. szczepienia ochronne
8. czynności techniczne z zakresu protetyki
9. świadczenia zdrowotne z zakresu pomocy doraźnej

Pion działalności podstawowej obejmuje

1. poradnię ogólną
2. poradnię dla dzieci
3. pielęgniarstwo środowiskowe
4. gabinet zabiegowy
5. punkt szczepień
6. laboratorium analityczne

Pion działalności specjalistycznej obejmuje:

1. poradnię dla kobiet
2. poradnię stomatologiczną

Stan techniczny budynku i pomieszczeń

- budynek przychodni zdrowia jest w dobrym stanie –liczy 15 lat
- powierzchnia ogółem wynosi 1457 m²
- stan techniczny budynku jest dobry , ale wymaga drobnego remontu
- Na I piętrze znajduje się 11 gabinetów, 3 toalety i magazyn medyczny
- na parterze zlokalizowane są 4 gabinety, 2 pokoje rejestracji, 1 filtr z poczekalnią, apteka i 3 toalety.
- niski parter mieści 3 pomieszczenia laboratorium, sale gimnastyczną pomieszczenie gospodarcze pralnię, prasownię, pomieszczenie konserwatora.

Pacjenci

W przychodni zarejestrowanych jest 5826 osób z miasta i gminy spośród 7166 mieszkańców.

3.10. Mieszkalnictwo

Miejski Zakład Komunalny w Kazimierzu Dolnym administruje 11 budynkami o powierzchni łącznej 3.725,39 m². Stan techniczny budynków oceniany jest jako dostateczny. Budynki wymagają remontów (szczególnie budynki zlokalizowane w okolicach Rynku (Rynek 18, Rynek 18a, Rynek 1, Lubelska 2, Nadrzeczna 7) Wszystkie budynki posiadają instalację elektryczną, w 5-ciu jest instalacja gazowa, w 10-ciu instalacja wodociągowa, w 8-miu instalacja kanalizacyjna.

W Kazimierzu Dolnym funkcjonuje Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zawiślanka”
Aktualne zasoby mieszkaniowe tej spółdzielni są następujące:

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość lokali	Ilość mieszkańców	Powierzchnia użytkowa[m ²]
	Osiedle przy ulicy Senatorskiej			
	- mieszkania	20	54	884,30
	- lokale użytkowe	7		552,17
	Osiedle przy ulicy Kwaskowa Góra			
	- mieszkania	22	81	1191
	Ogółem	49	135	2.628,37

Teren powyższych osiedli został uzbrojony i zagospodarowany.

Stan techniczny zasobów jest dobry

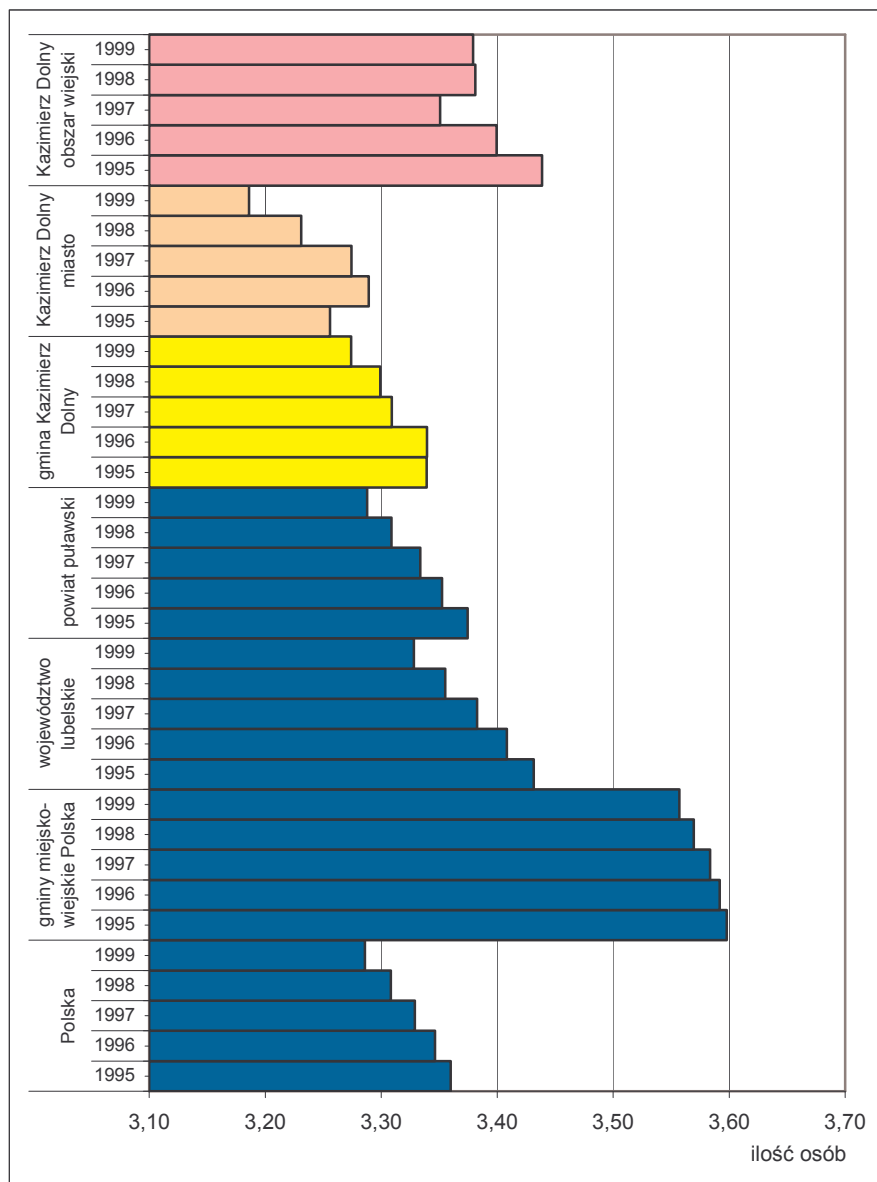
Spółdzielnia planuje przebudowę kotłowni gazowej w budynku przy ul. Senatorskiej7 poprzez podniesienie posadzki o około 80 cm, aby uniknąć zalewania kotłowni przy podnoszeniu się wody na rzece Wiśle i Grodarzu oraz podniesienie kotłów i instalacji po podniesieniu posadzki

Na działce gruntu Nr 937/6 przy ul. Senatorskiej w Kazimierzu Dolnym, Spółdzielnia projektuje budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego o 12-14 mieszkaniach.

Teren jest uzbrojony, należy wykonać przyłącza instalacji.

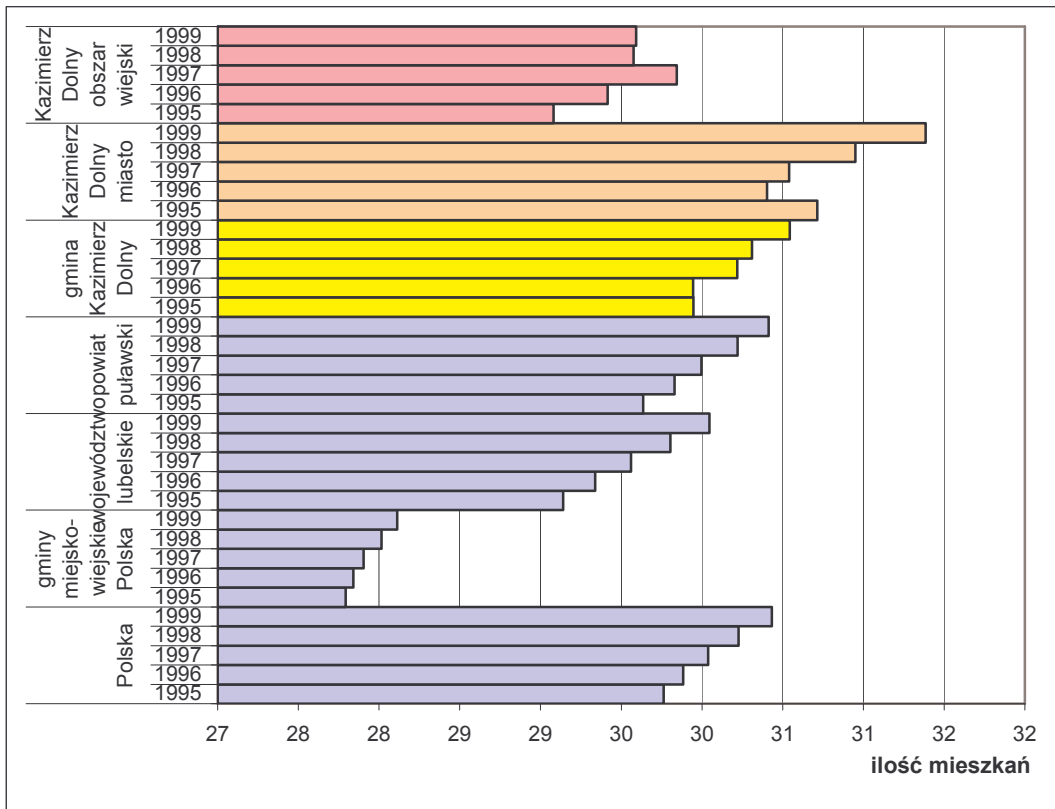
Na działkach gruntu nr 1486 i 1532 oraz działek nr 1480/1 przy ul. Kwaskowa Góra w Kazimierzu Dolnym, Spółdzielnia projektuje budowę mieszkań w zabudowie wielorodzinnej i jednorodzinnej w ilości około 25 mieszkań.

Za pomocą wykresów poniżej przedstawiono różne aspekty mieszkalnictwa w mieście i gminie Kazimierz Dolny w ujęciu statystycznym w odniesieniu do regionu i kraju. Celem jest tu porównanie poziomu zaspokojenia potrzeb w stosunku do reszty kraju.

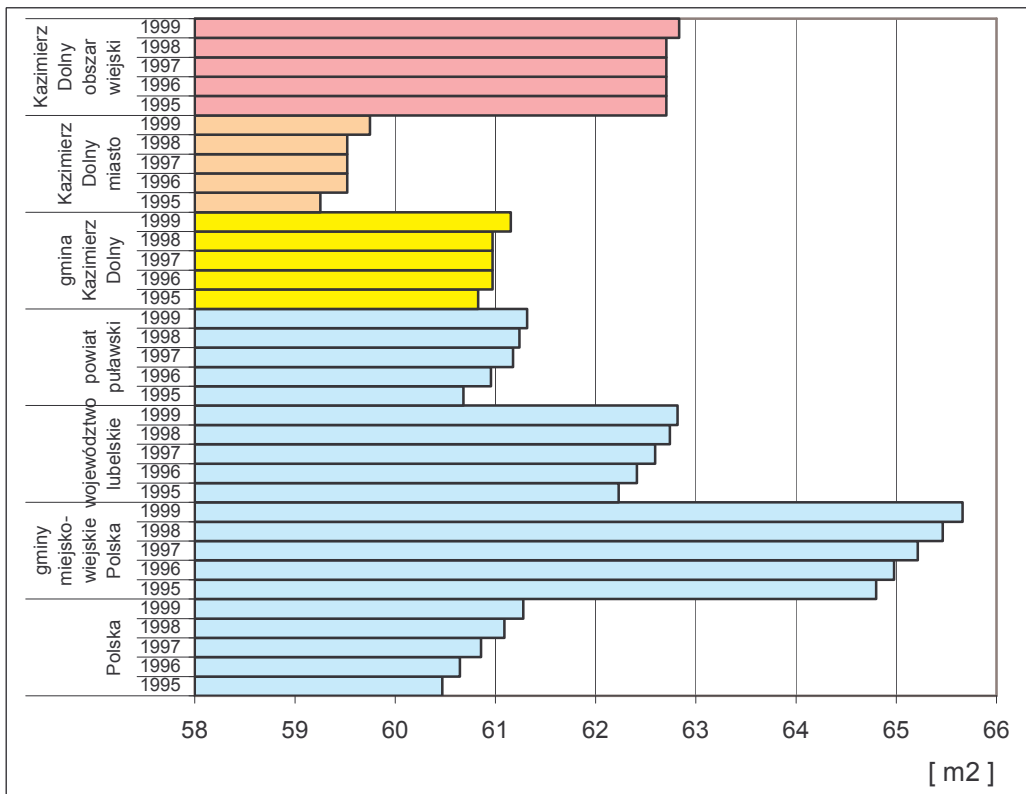
Liczba mieszkańców przypadających na jedno mieszkanie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

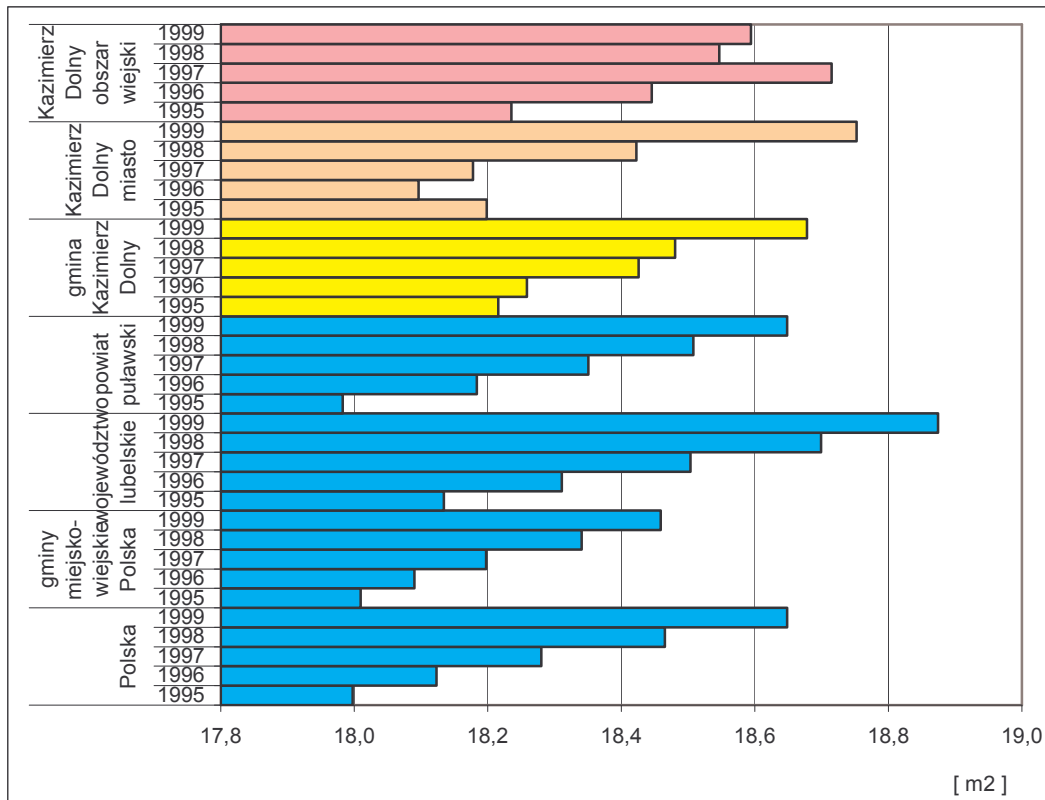
Liczba mieszkań przypadająca na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

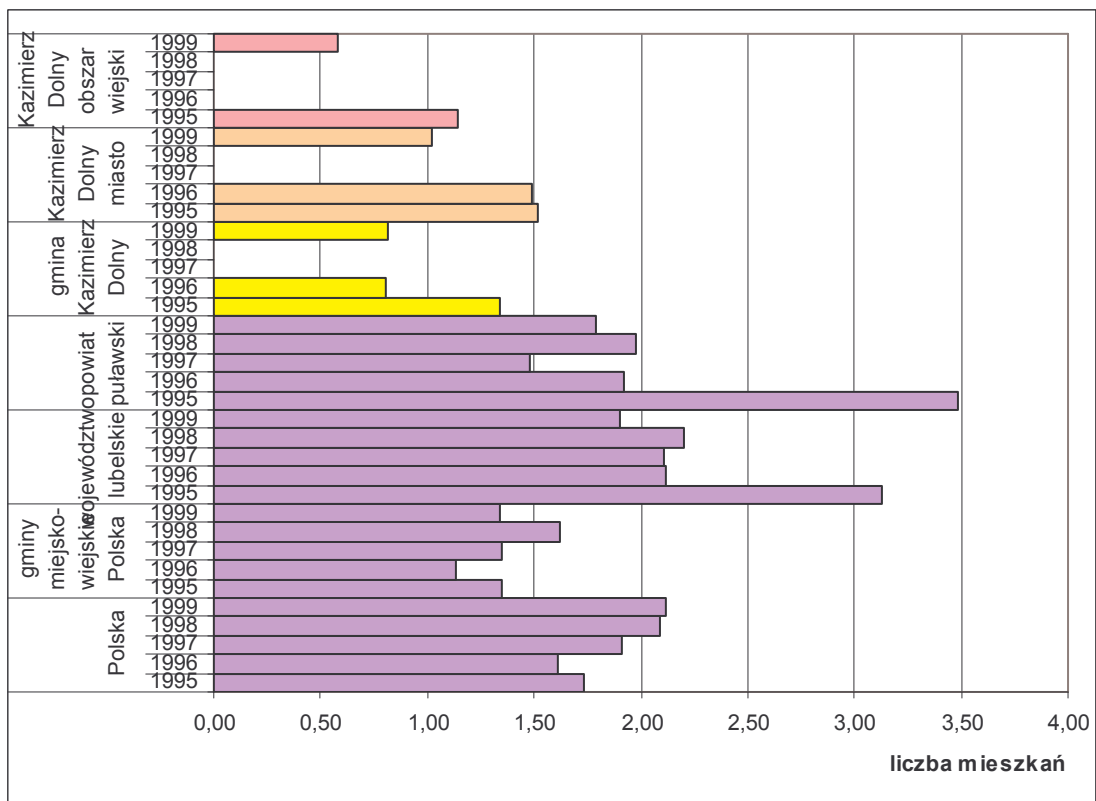
Przeciętna powierzchnia mieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

Przeciętna powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

LICZBA ODDANYCH MIESZKAŃ PRZYPADAJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

3.11. Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej nie posiada własnego lokalu biurowego. Na swoją działalność Ośrodek wynajmuje pomieszczenia w budynku Przychodni Rejonowej w Kazimierzu Dolnym, przy ul/Lubelskiej 32/34. W roku 2000 z pomocy Ośrodka skorzystało łącznie 294 osoby.

Ośrodek realizuje zadania zlecone finansowane z budżetu wojewody. W ramach tych zadań świadczy następujące usługi :

- Wypłata stałych zasiłków – 22 osoby
- Zasiłki stałe-wyrów, - 23 osoby
- Renty socjalne - 56 osób
- Gwarantowane zasiłki okresowe -9 osób
- zasiłki okresowe – 14 osób
- zasiłki z tyt. Ochr. Macierz. – 32 osoby

Z funduszu gminy Ośrodek realizuje następujące zadania własne

- Zasiłek celowy (wyprawka) – 15 osób
- Pomoc w formie dożywiania - 87 osób
- Pomoc w formie usług opiekuńczych – 26 osób
- Sprawienie pogrzebu – 2 osoby
- Zasiłek celowy na pokrycie skutków zdarzenia losowego

Dominujące problemy gminy

- Bezrobocie
- Słaba infrastruktura socjalna
- Mała liczba zakładów pracy

Sposoby rozwiązywania, łagodzenia występujących problemów

- wyszukiwanie miejsc pracy
- kontakt z pracodawcami z terenu gminy, oferowanie klientom pomocy społecznej i konkretnych miejsc pracy

Infrastruktura socjalna na terenie gminy

- Stołówki na bazie szkół i przedszkola
- Inne instytucje działające na terenie gminy, z którymi gmina współpracuje
- Punkt usług opiekuńczych
- Zakład opiekuńczo leczniczy dla psychicznie i nerwowo chorych w Cholewiance

Formy pomocy pozamaterialnej – usługi opiekuńcze
(w formie odzieży z zasobów PKPS)

Wprowadzone programy pomocy socjalnej

- praca socjalna prowadzona jest w większości środowisk objętych pomocą w zakresie : - kontaktu z instytucjami i organizacjami
- pisanie podań – wniosków o udzielenie pomocy do organizacji pozarządowych

- pisanie pozwów o ustalenie alimentów
- pomoc w wypełnieniu wniosków do Komisji ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności

Współpraca z Samorządem :

- w zakresie zadań statutowych
- wyszukiwania miejsc pracy dla klientów Ośrodka
- powoływania świetlic terapeutycznych

PCPR

- w zakresie zadań statutowych PCPR i Ośrodka

PKPS

- w zakresie udzielania pomocy niematerialnej

PCK

W zakresie udzielania pomocy niematerialnej

Świetlice terapeutyczne

- Ośrodek uczestniczy w spotkaniach dotyczących powoływania tych świetlic, sugeruje ewentualną lokalizację oraz sposób ich organizacji

Rodziny zastępcze – działania Ośrodka

Ośrodek współpracuje z PCPR w zakresie oceny prawidłowości sprawowania tej opieki, udziela pomocy w sytuacjach tego wymagających

Ośrodek zatrudnia 6–cio osobowy personel

3.12. Bezpieczeństwo publiczne

W Kazimierzu Dolnym funkcjonuje Komisariat Policji. W obecnej strukturze organizacyjnej Komisariat działa od października 1999 roku. Oprócz miasta i gminy Kazimierz pod względem terytorialnym obsługuje również miasto i gminę Nałęczów oraz gminę Wąwolnica. Ogółem teren działania Komisariatu Policji obejmuje dwa miasta i 42 sołectwa na ogólną liczbę mieszkańców 25750.

W Komisariacie Policji w Kazimierzu zatrudnionych jest aktualnie 24 policjantów, w tym: -

w Kazimierzu – 13

w Nałęczowie – 8

w Wąwolnicy - 4

Komisariat jest czynny całą dobę i pracuje na trzech zmianach.

Dla pełnego zapewnienia stanu bezpieczeństwa oraz prawidłowego funkcjonowania Komisariatu brakuje co najmniej 10 funkcjonariuszy. Na czas trwania Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych przewidziana jest pomoc z ramienia Komendy Wojewódzkiej i Komendy Powiatowej. Ponadto, w okresie sezonu turystycznego w weekendy planowane jest wsparcie w postaci 1 radiowozu i 2 funkcjonariuszy z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej w Puławach i jedna drużyna 6-cio osobowa z Oddziału Prewencyjnego Policji w Lublinie.

Obecnie funkcjonująca nowa struktura organizacyjna Komisariatu Policji nie spełnia oczekiwań samorządu oraz mieszkańców.

Miasto Kazimierz ze względu na swoją szczególną funkcję i charakter wymaga specjalnego zabezpieczenia pod względem bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także ochrony zespołu zabytkowego. Ocenia się, że pomoc doraźna ze strony Komendy Wojewódzkiej i Powiatowej jest niewystarczająca i potrzebna jest stała zwiększona obsada Komisariatu w Kazimierzu Dolnym

3.13. Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy Kazimierz Dolny prowadzą działalność liczne organizacje pozarządowe, które poszerzają wachlarz środowisk gminy, a przede wszystkim integrują mieszkańców oraz uzupełniają działania Urzędu Miasta szczególnie w dziedzinie spraw związanych z kulturą.

Są to następujące organizacje:

- Fundacja Kuncewiczów
- Towarzystwo Przyjaciół Kazimierza
- Stowarzyszenie „Inicjatywa Kulturalna Kazimierz-Berlin”
- Towarzystwo Opieki nad Zabytkami – Oddział w Kazimierzu Dolnym
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze –Oddział w Kazimierzu Dolnym
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kazimierzu Dolnym
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bochońcu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrówce
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzchoniowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rzeczy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Skowieszynie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Witoszynie
- Fundacja X-Muz
- Towarzystwo Ochrony Dziedzictwa Kulturowego „Kazimierska Fara”
- Klub Rotary

W stosunku do przeciętnej polskiej gminy taka ilość i jakość organizacji pozarządowych jest imponująca. Niemniej jednak odnosząc to do warunków europejskich lub światowych sektor pozarządowy w gminie należałoby ocenić jako skromny.

Organizacje pozarządowe oprócz funkcji integracyjnej spełniają wiele innych nie mniej ważnych funkcji społecznych. Jedną z nich jest uzupełnianie działań gminy w takich dziedzinach jak kultura, ochrona środowiska, ochrona zdrowia czy opieka społeczna.

Ponadto, brak jest organizacji o charakterze gospodarczym oraz instytucji związanych z rozwojem lokalnym. Te ostatnie przy dobrej współpracy z władzami mogą być znaczącym partnerem dla władz w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych dla gminy. Zagadnienie to będzie szczególnie ważne w czasie kiedy nasz kraj uzyska członkostwo w Unii Europejskiej.

4. SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINĄ

4.1. Współpraca z innymi gminami w regionie

Gmina Kazimierz Dolny aktywnie współpracuje z gminami regionu. Przejawem tego może być opracowany wspólnie z sąsiednimi gminami „Program ochrony środowiska gmin nadwiślańskich”. Program został opracowany w 1998 roku i uczestniczą w nim następujące gminy: Janowiec, Józefów, Karczmiska, Kazimierz Dolny, Łaziska, Nałęczów, miasto Puławy, gmina Puławy, Wąwolnica, i Wilków. Celem programu jest wdrożenie trwałego zrównoważonego rozwoju regionu.

4.2. Współpraca zagraniczna

Miasto Kazimierz Dolny należy do bardzo aktywnych w dziedzinie partnerskiej współpracy z miastami innych krajów. Władze miasta nawiązały i utrzymują taką współpracę aż z trzema miastami Europy. W układzie chronologicznym są to następujące porozumienia:

- Umowa partnerska z dzielnicą Berlina o nazwie Steglitz podpisana w sierpniu 1993 r.
- Umowa partnerska z niemieckim miastem Staufen podpisana w lipcu 1994 r.
- Umowa partnerska z węgierskim miastem Hortobagy podpisana w październiku roku 1997.

Owoce tej współpracy są liczne wizyty wzajemne przedstawicieli różnych środowisk, wymiana kulturalna oraz wymiana młodzieży. Dodatkowo w przypadku współpracy z miastami niemieckimi owocem współpracy były darowizny na rzecz kazimierskiej służby zdrowia. W przypadku Hortobagy dodatkowe dziedziny współpracy to działalność turystyczna oraz porozumienie pomiędzy Kazimierskim Parkiem Krajobrazowym a Narodowym Parkiem Hortobagy.

4.3. System zarządzania

Zakres działań i zadań organów gminy - obowiązki gminy wobec społeczności lokalnej?

Generalnym zadaniem władz samorządowych gminy jest stworzenie i utrzymanie optymalnych warunków dla zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców gminy poprzez zapewnienie:

- bezpieczeństwa zdrowotnego i ładu ekologicznego, poprzez ochronę środowiska i zdrowia,
- bezpieczeństwa i ładu społecznego (socjalnego),
- bezpieczeństwa i ładu ekonomicznego poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy gminy,
- ładu przestrzennego

Dla zapewnienia tych warunków Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (stan prawny na dzień 1 stycznia 1998 roku) w rozdz. 2 nakłada na gminę w ramach zadań własnych¹, tj. określony zakres działań, których generalnym celem jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty gminnej, w szczególności zaś sprawy (art.7.1):

- ładu przestrzennego,
- gospodarki terenami,
- ochrony środowiska,
- zieleni komunalnej i zadrzewień,
- gminnych dróg, mostów, ulic, placów,
- organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,

¹ ZADANIA WŁASNE to zadania realizowane przez gminę względnie samodzielnie; realizacja tych zadań jest finansowana ze środków gminy i nadzorowana tylko pod kątem legalności działania.

- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych,
- utrzymania czystości oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i utylizacji odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
- oświaty, w tym szkół podstawowych, przedszkoli i innych placówek oświatowo - wychowawczych,
- kultury, w tym bibliotek komunalnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- cmentarzy komunalnych,
- porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej,
- utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,

Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji i przygotowań i przeprowadzania wyborów powszechnych oraz referendum.

Zadania z zakresu administracji rządowej gmina może wykonywać również na podstawie porozumienia z organami tej administracji. Gmina otrzymuje środki finansowe konieczne do wykonania zadań. Te zadania realizowane przez gminę w imieniu władz rządowych i ze środków finansowych otrzymywanych od nich na ten cel są pod szerszym nadzorem.

4.4. Struktury zarządzania

Władzę samorządową stanowią Rada Miejska i Zarząd. Organem stanowiącym i kontrolującym jest Rada, zaś organem wykonawczym Zarząd. Rada uchwała prawo miejscowe w ramach swoich uprawnień na mocy ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jest organem stanowiącym i kontrolnym miasta i gminy. Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego Rady i wiceprzewodniczących Rady. Przewodniczący organizuje prace Rady i reprezentuje ją na zewnątrz. Rada obraduje na sesjach zwoływanych i prowadzonych przez Przewodniczącego w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Na wniosek Zarządu lub co najmniej $\frac{1}{4}$ ustawowego składu Rady Przewodniczący obowiązany jest zwołać sesję w ciągu 7 dni od daty złożenia wniosku. Sesje Rady są jawne i dostępne dla publiczności. Rada może postanowić o wyłączeniu jawności sesji w części lub całości jeżeli wymaga tego ochrona tajemnicy państwowej, bądź ważny interes społeczny lub osobisty. Uchwałę o wyłączeniu jawności Rada podejmuje w głosowaniu jawnym.

2. Rada Miejska składa się z 20 radnych (wybranych przez mieszkańców). Powołuje ona następujące komisje stałe:

- Komisja Rewizyjna
- Komisja Budżetu i Inicjatyw Gospodarczych
- Komisja Budownictwa i Zagospodarowania Przestrzennego
- Komisja Problemów Wsi i Rolnictwa
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki
- Zdrowia, Opieki Społecznej i Ochrony Środowiska

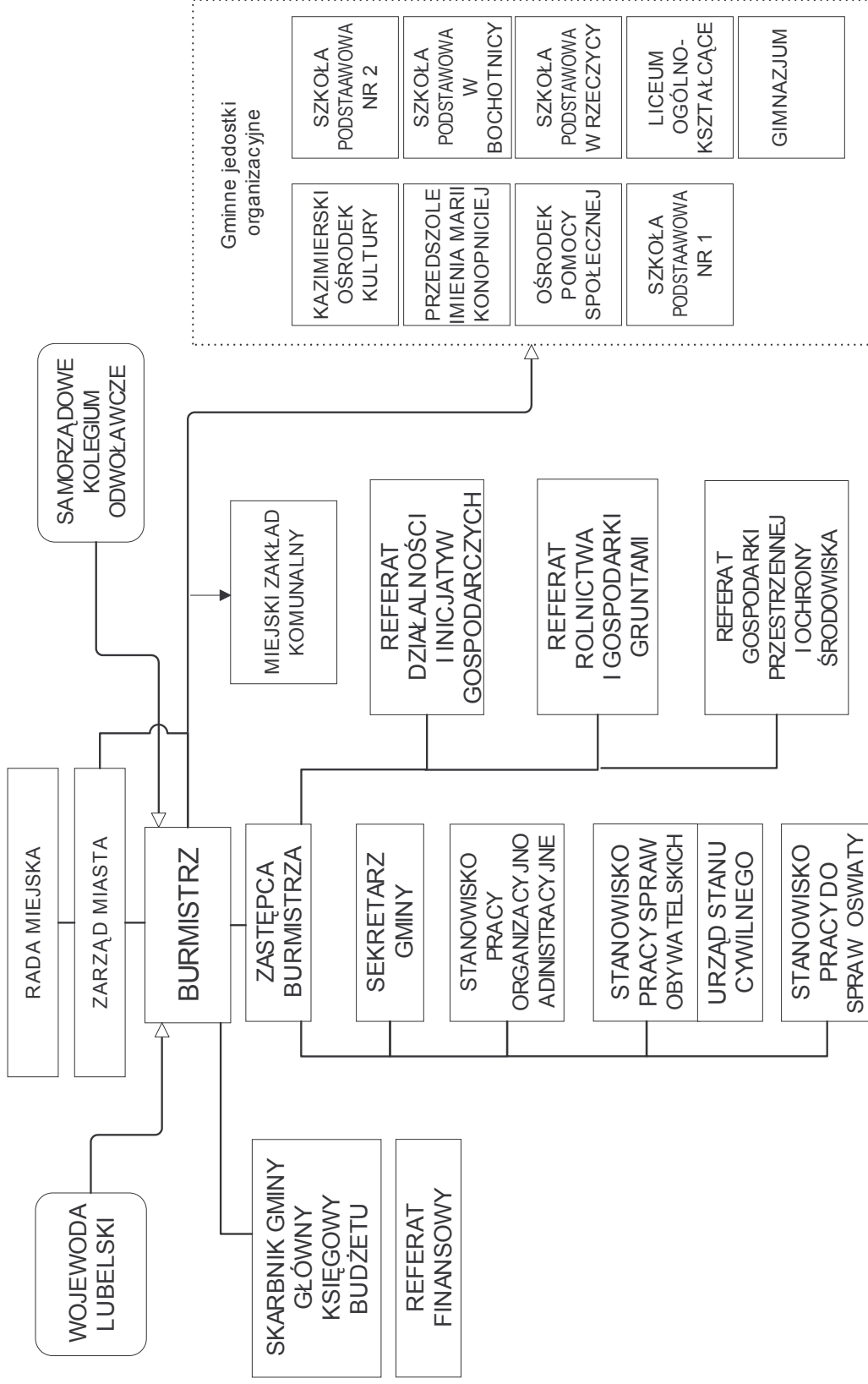
3. Zarząd Miasta jest organem wykonawczym Rady Miejskiej, do którego zadań należy:

- przygotowywanie projektów uchwał Rady,
- określanie sposobu wykonywania uchwał i ich wykonywanie,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu,
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych,
- wykonywanie zadań zleconych.

W skład zarządu wchodzi: burmistrz jako przewodniczący zarządu, Zastępca Burmistrza i czterech Członków Zarządu

4. W skład Urzędu Miasta wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- Urząd Stanu Cywilnego
- Referat Finansowy
- Referat Działalności Inicjatyw Gospodarczych
- Referat Rolnictwa i Gospodarki Gruntami
- Referat Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska
- Stanowisko pracy ds. Oświaty
- Stanowisko Pracy Organizacyjno-Administracyjnej
- Stanowisko Pracy Spraw Obywatelskich

Schemat organizacyjny Urzędu Miasta Kazimierz Dolny

Stanowiska kierownicze w Urzędzie to: Burmistrz, jego Zastępca, Sekretarz i Skarbnik.

Dla realizacji zadań gmina Kazimierz Dolny utworzyła następujące jednostki organizacyjne:

- Miejski Zakład Komunalny
- Kazimierski Ośrodek Kultury
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Przedszkole im. M.Konopnickiej
- Szkoła Podstawowa nr 1 im Kazimierza Wielkiego w Kazimierzu Dolnym
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Kazimierzu Dolnym - Dąbrówka
- Szkoła Podstawowa w Bochothnicy
- Szkoła Podstawowa w Rzeczycy
- Liceum Ogólnokształcące w Kazimierzu Dolnym
- Gimnazjum w Kazimierzu Dolnym

Obszary i sektory zarządzane przez gminę

1. Zarządzanie środowiskiem przyrodniczym: gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona jakości powietrza, ochrona klimatu akustycznego
2. Zarządzanie środowiskiem kulturowym: ochrona dóbr kultury
3. Zarządzanie środowiskiem społecznym: oświata (szkolnictwo podstawowe, "zerówka", przedszkola, stołówki, świetlice, dowóz dzieci do szkół), pomoc społeczna, ochrona zdrowia.
4. Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym: bezpieczeństwo przeciwpożarowe (Ochotnicze Straże Pożarne), obrona cywilna, przepisy porządkowe.
5. Zarządzanie ładem przestrzennym: planowanie przestrzenne, gospodarka terenami

4.5. Podstawowe narzędzia i instrumenty zarządzania gminą

Podstawy prawne zarządzania gminą tworzy kilkadziesiąt aktów prawnych określających kompetencje, finanse, tryb postępowania administracyjnego, zagospodarowanie przestrzenne, gospodarkę nieruchomościami itp.

1. W ramach tych ustaw szczegółowe procedury zarządzania gminą tworzy stanowione przez Radę prawo lokalne (statut gminy, regulaminy, uchwały stanowiące wysokość podatków i opłat lokalnych itp.), a w aspekcie realizacyjnym decyzje administracyjne.
2. Istotną rolę w zarządzaniu gminą mają dokumenty typu programowego, które tworzą strukturę systemu planowania w gminie. Ważne znaczenie mają strategiczne programy regionalne i krajowe, a mianowicie: Polityka ekologiczna Państwa, Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego. W gminie Kazimierz Dolny obligatoryjnym dokumentem jest Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i

Kierunków Zagospodarowania Gminy Kazimierz Dolny. Strategia zrównoważonego rozwoju gminy jest przykładem dokumentu, który nie jest prawem lokalnym i nie ma charakteru obligatoryjnego w gminnym systemie planowania, ale jest ważnym dokumentem, umożliwiającym formułowanie celów lokalnego zarządzania.

3. Nadzór i kontrola zewnętrzna nad działalnością gminy.

Nadzór na działalnością gminy sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem z tym, że w sprawach zleconych nadzór sprawowany jest ponadto na podstawie kryteriów:

- celowości,
- rzetelności i
- gospodarności.

Organami kontroli są: Najwyższa Izba Kontroli, Prezes Rady Ministrów i wojewoda lubelski, a w zakresie spraw budżetowych - Regionalna Izba Obrachunkowa. Szczególna rola w sprawowaniu nadzoru przypada wojewodzie, który bada zgodność z prawem uchwał rady gminy.

Decyzje podejmowane przez organy gminy w ramach zadań własnych podlegają w trybie odwoławczym kolegium odwoławczemu przy Sejmiku Samorządowym woj. lubelskiego. Decyzje podejmowane przez organy gminy w ramach zadań zleconych podlegają w trybie odwoławczym wojewodzie lubelskiemu..

Na terenie gminy kontrolne funkcje różnych dziedzin życia pełni szereg instytucji branżowych, takich jak Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowy Inspektorat Sanitarny, Państwowa Straż Pożarna, Policja i inne.

W dziedzinie ochrony środowiska kontrolę spełnia Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Lublinie. Jest ona głównym organem kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania stanu środowiska. Poza funkcją kontrolną i badawczą (pomiarową) WIOŚ spełnia także rolę organu wymierzającego kary pieniężne (tzw. kary ekologiczne) za naruszenie wymagań ochrony środowiska oraz wstrzymującego działalność zagrażającą środowisku.

4. Nadzór i kontrola wewnętrzna w gminie Kazimierz Dolny

Nadzór wewnętrzny gminy (w zakresie zadań własnych): Rada Gminy kontroluje działalność zarządu oraz gminnych jednostek organizacyjnych, powołując w tym celu Komisję Rewizyjną. Komisja może współdziałać w wykonywaniu funkcji kontrolnej z innymi komisjami Rady w zakresie ich właściwości rzeczowej. Celem działań kontrolnych jest przede wszystkim dostarczenie informacji do oceny działań Zarządu i gminnych jednostek organizacyjnych, zapobieganie niekorzystnym zjawiskom w działalności kontrolowanych jednostek oraz pomoc w usuwaniu tych zjawisk.

Nadzór wewnętrzny nad pracą Urzędu pełni Burmistrz, Zastępca Burmistrza, Sekretarz, Skarbnik i Zarząd Gminy.

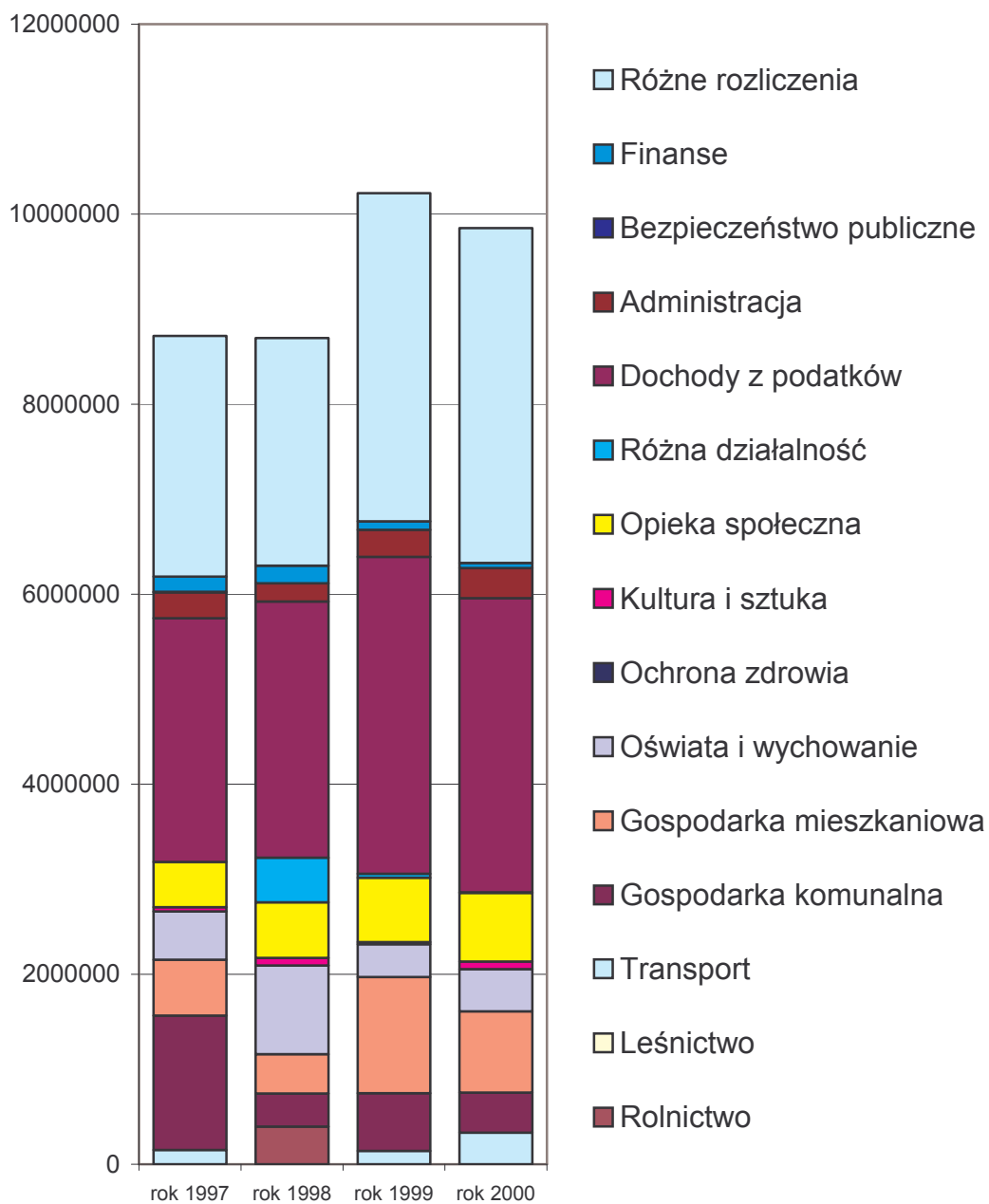
Nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych gminy pełni Zarząd Gminy, Skarbnik oraz Komisja Rewizyjna Rady.

4.5.1. Finanse gminy – dochody i wydatki

Zarządzanie finansami gmin określa ustawa z 10 grudnia 1993 roku o finansowaniu gmin. Określa ona źródła dochodów gminy, zasady ustalania i przekazywania gminie subwencji i dotacji z budżetu państwa oraz warunki na jakich gmina może zaciągać kredyt i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe.

Dochody gminy w milionach zł. w latach 1997-2000

Dochody	rok 1997	rok 1998	rok 1999	rok 2000
Rolnictwo		395195,80		
Leśnictwo	666,12	1108,98	808,62	710
Transport	151039,96		139327	331884
Gospodarka komunalna	1410688	348164	607432,35	421322,10
Gospodarka mieszkaniowa	590123,24	411834,29	1222593,58	855268,56
Oświata i wychowanie	507890,61	934035,31	345278,98	442819,16
Ochrona zdrowia			22840	
Kultura i sztuka	45797	82000		80000
Opieka społeczna	475943,44	586167,55	676669,49	724132,8
Różna działalność	1650	467589,65	42958	4940,00
Dochody od osób prawnych, fizycznych i innych	2562351	2696952	3335647,86	3096805,03
Administracja państwowa i samorządowa	272234,81	191191,26	284888,37	316279,49
Bezpieczeństwo publiczne	5650		700	300,00
Finanse	162321	185463,32	88130,46	54256,49
Różne rozliczenia	2532901	2395143,16	3453476	3524474
Urzędy naczelných organów władzy	21790	10500	3872	11310,00
Razem	8 599 634,10	8705345,40	10224568,71	9864501,91

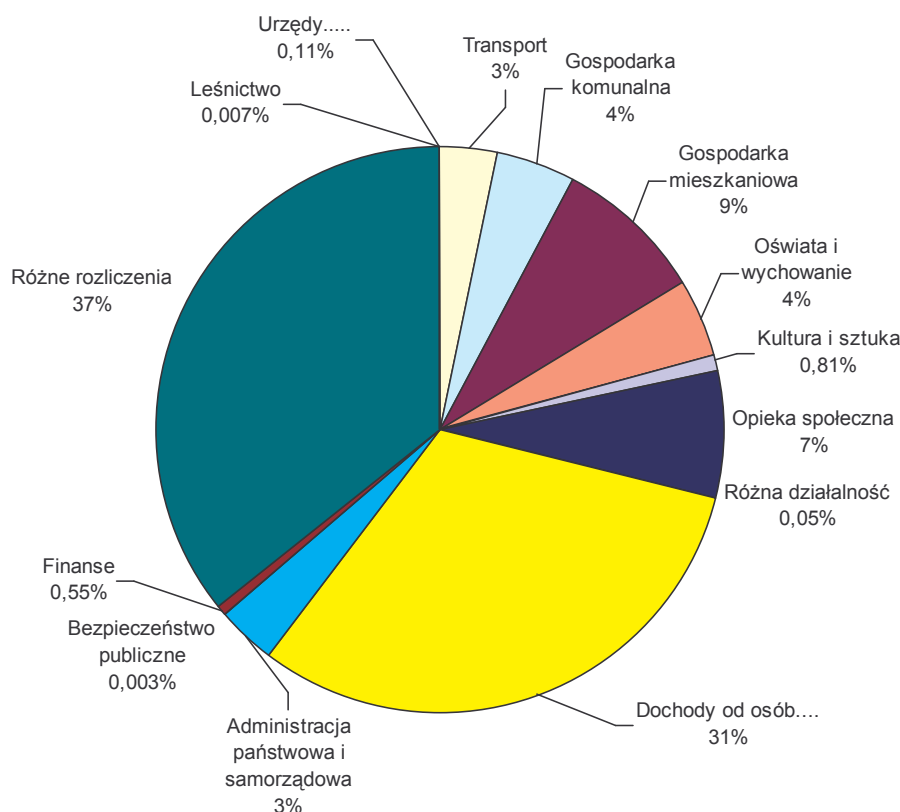

Struktura dochodów gminy w % w latach 1997-2000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy

Wielkość i struktura dochodów budżetu gminy zależy w większym stopniu od warunków stanowionych przez Parlament niż od aktywnej polityki gminy, która bezpośrednio tylko przez dochody ze sprzedaży swojego mienia i ustalanie stawek podatków lokalnych może kształtować poziom dochodów budżetu.

Wpływ na strukturę dochodów ma ilość przyjętych od administracji rządowej zadań zleconych.

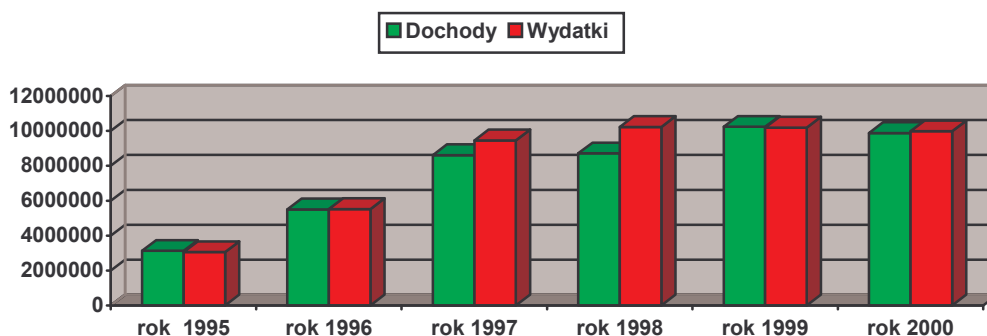
Struktura dochodów gminy Kazimierz Dolny w 2000 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy

Dla oceny ogólnej "zamożności" gminy obliczono poziom dochodów budżetowych przypadający na jednego mieszkańca. Na tle wskaźników wojewódzkich jest to poziom stosunkowo wysoki.

Dochody i wydatki na 1 mieszkańca

	rok 1995	rok 1996	rok 1997	rok 1998	rok 1999	rok 2000
Dochody	3127966	5507809	8599634,10	8705345,40	10224568,71	9864501,91
Wydatki	3056019	5520321	9447469,25	10219973,27	10175825,77	9967693,55
dochody na 1 mieszk.	418,74	735,65	1178,20	1176,88	1389,21	1360,8
wydatki na 1 mieszk.	409,11	737,32	1273,42	1381,64	1382,59	1375,04

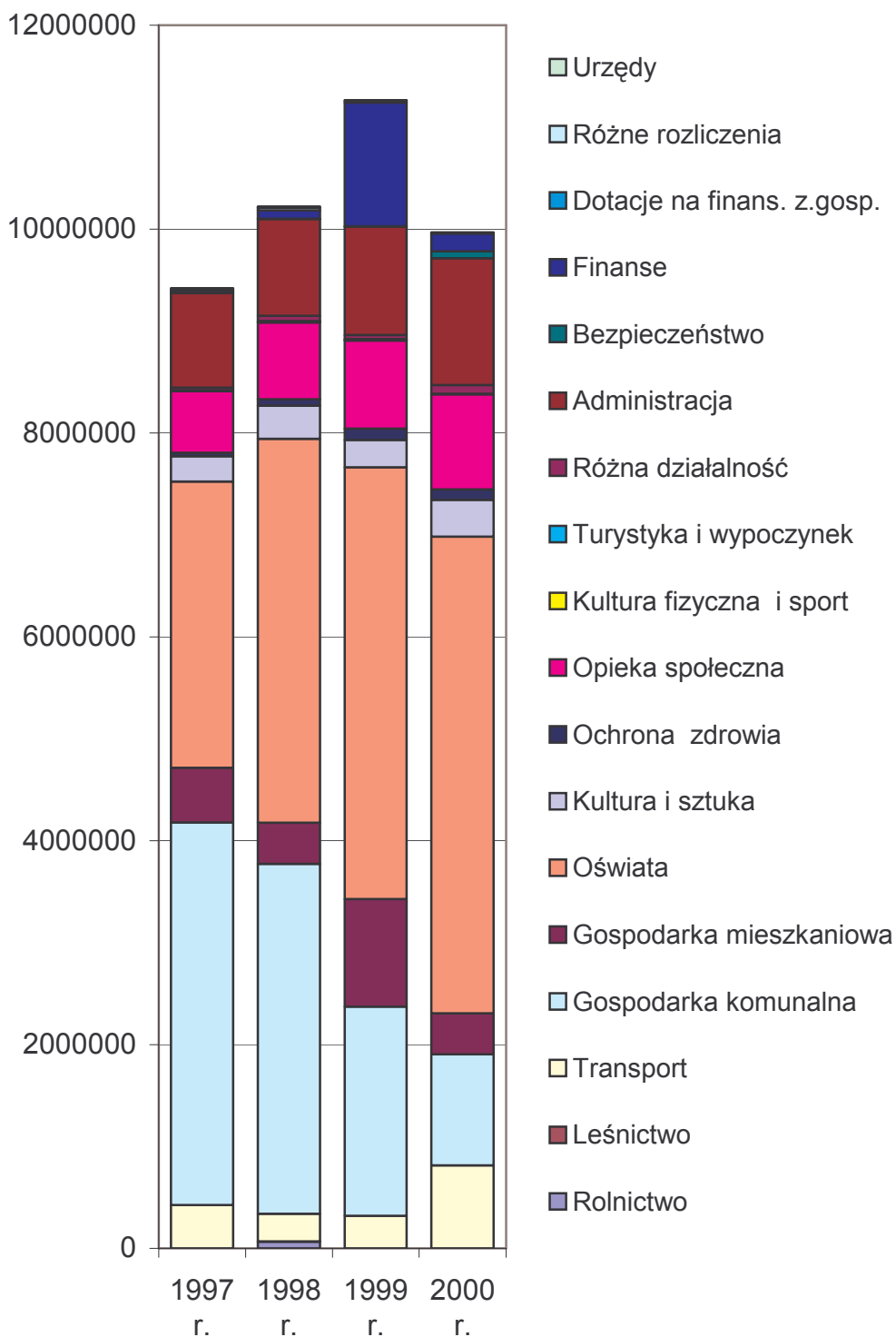
Dochody i wydatki gminy w latach 1995 – 2000 ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy

4.5.2. Wydatki budżetu gminy.

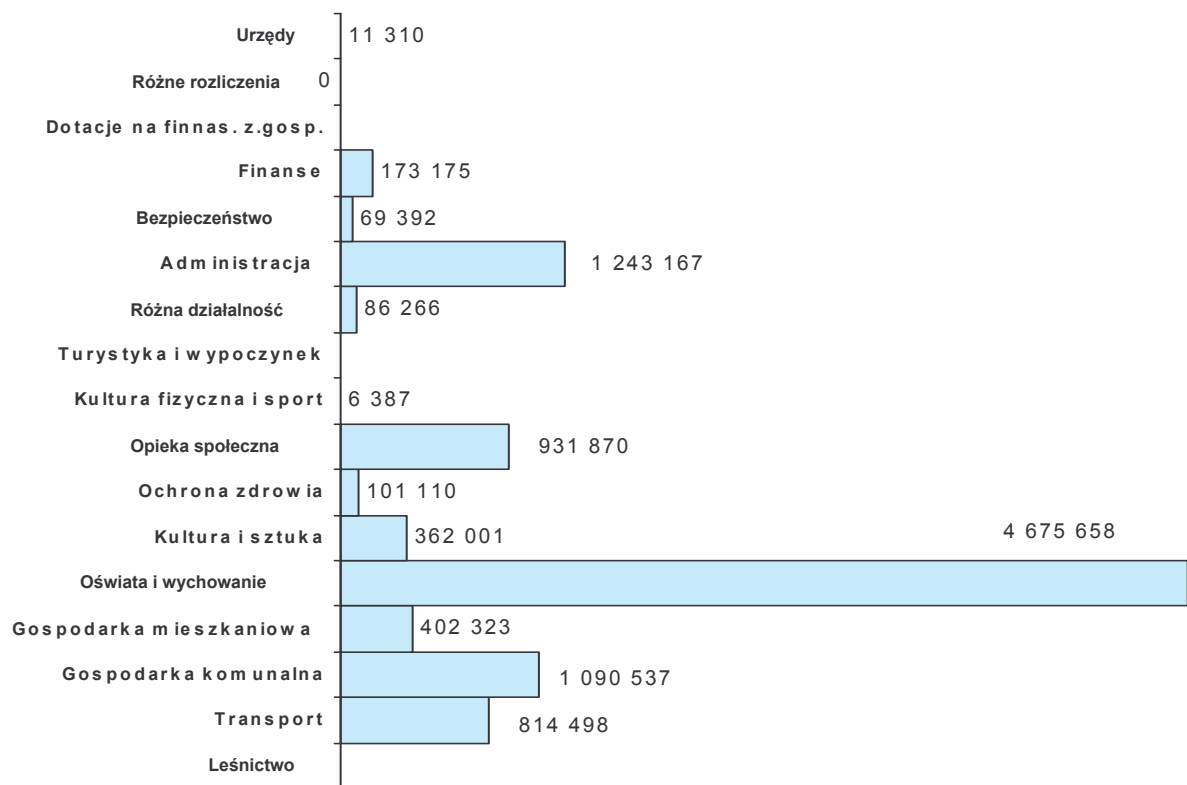
Wydatki w gminie według rodzajów w latach 1997-2000.

Dział		1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.
40	Rolnictwo	527,00	65395,50	0,00	
45	Leśnictwo		2000,00		
50	Transport	425065,68	272661,14	318770,54	814498,33
70	Gospodarka komunalna	3752652,95	3431038,31	2052197,50	1090536,77
74	Gospodarka mieszkaniowa	536403,23	404581,69	1055134,92	402322,59
79	Oświata i wychowanie	2810508,73	3767296,913	4236826,51	4675657,89
83	Kultura i sztuka	245850,00	324548,27	269000,00	362000,69
85	Ochrona zdrowia	36428,96	64524,19	110200,82	101109,93
86	Opieka społeczna	603712,63	751922,29	865175,18	931870,28
87	Kultura fizyczna i sport	1676,79	4590,77	4436,44	6387,24
88	Turystyka i wypoczynek	5572,45	9326,06	8341,84	
89	Różna działalność	26858,14	51380,74	39429,94	86265,66
91	Administracja	924979,74	950318,00	1065857,20	1243167,05
	Bezpieczeństwo	7352,50	1611,44	2650,50	69391,66
94	Finanse	19301,54	81278,57	1213932,38	173175,46
96	Dotacje na finans. z.gosp.			20000,00	
97	Różne rozliczenia	1788,32	27000,00		0
99	Urzędy	21790,59	10499,60	3872,00	11310,00
Razem		9447469,25	10219973,27	10175825,77	9967693,55

Struktura wydatków budżetów gminy w latach 1997-2000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy

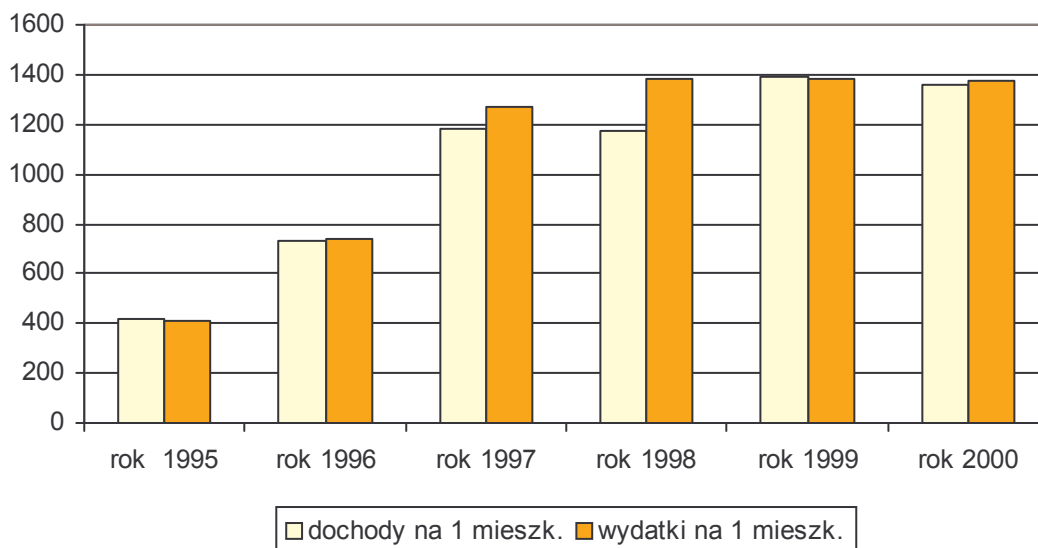

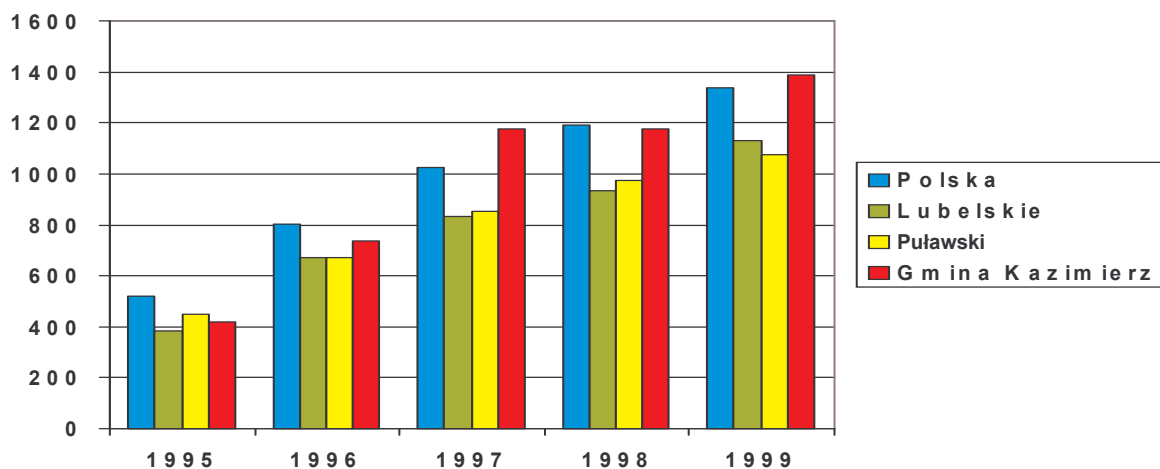
wartości wydatków wyrażone w PLN

Struktura wydatków budżetu gminy w roku 2000.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy

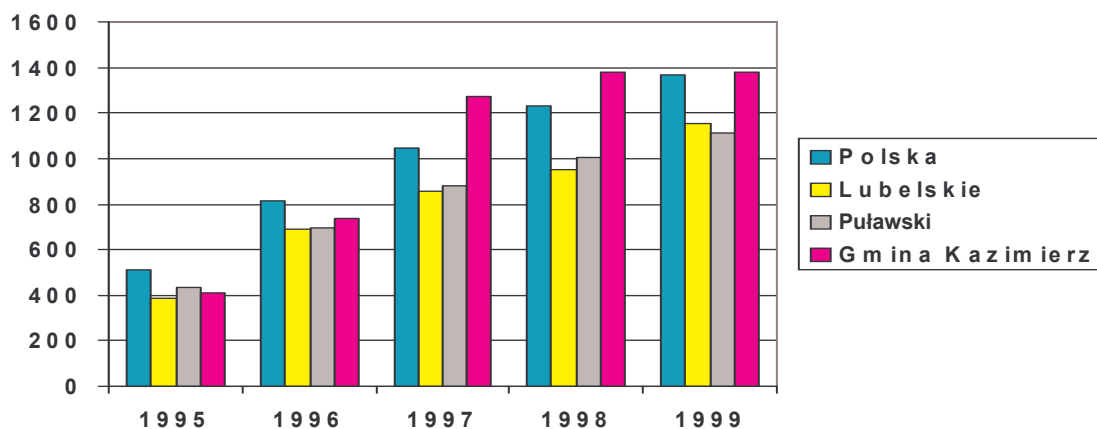
Dla oceny ogólnej “zamożności” gminy obliczono poziom dochodów budżetowych przypadający na jednego mieszkańca. Na tle wskaźników wojewódzkich jest to poziom wysoki.

Porównanie dochodów budżetowych na jednego mieszkańca [w PLN]

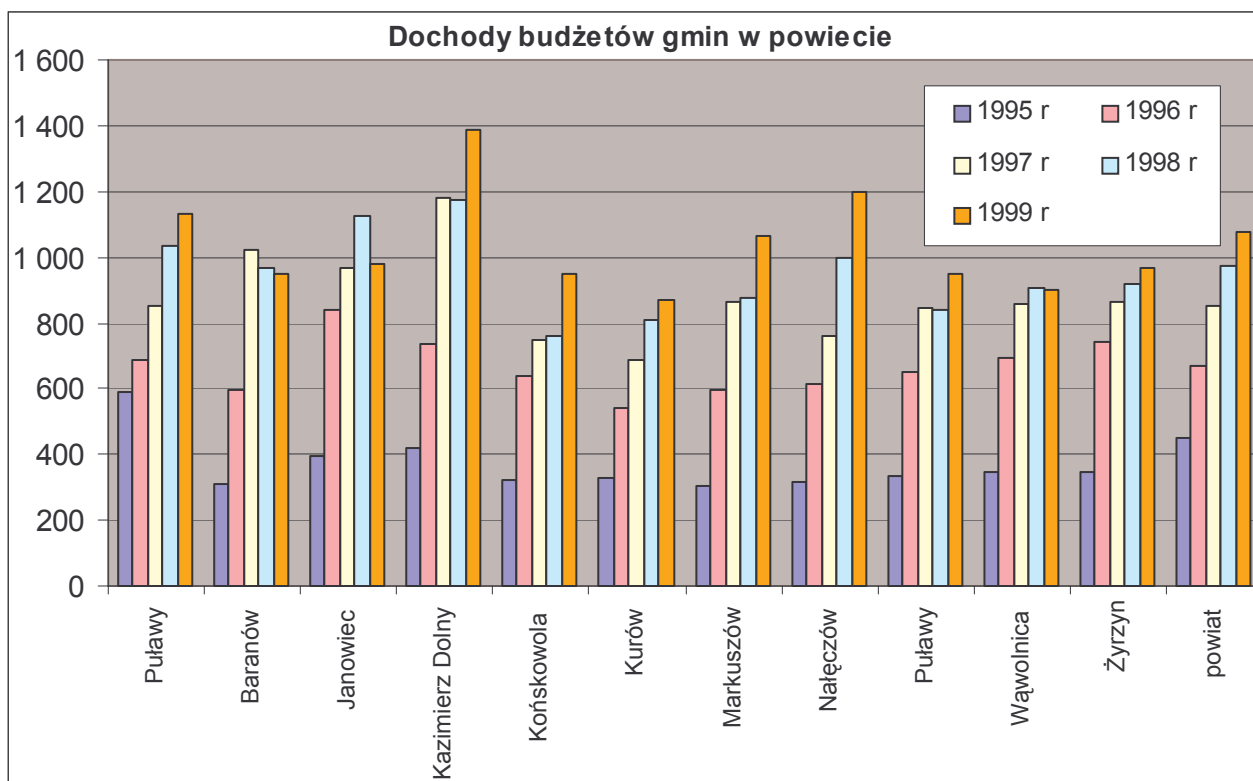
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy

Porównanie wydatków na jednego mieszkańca [w PLN]

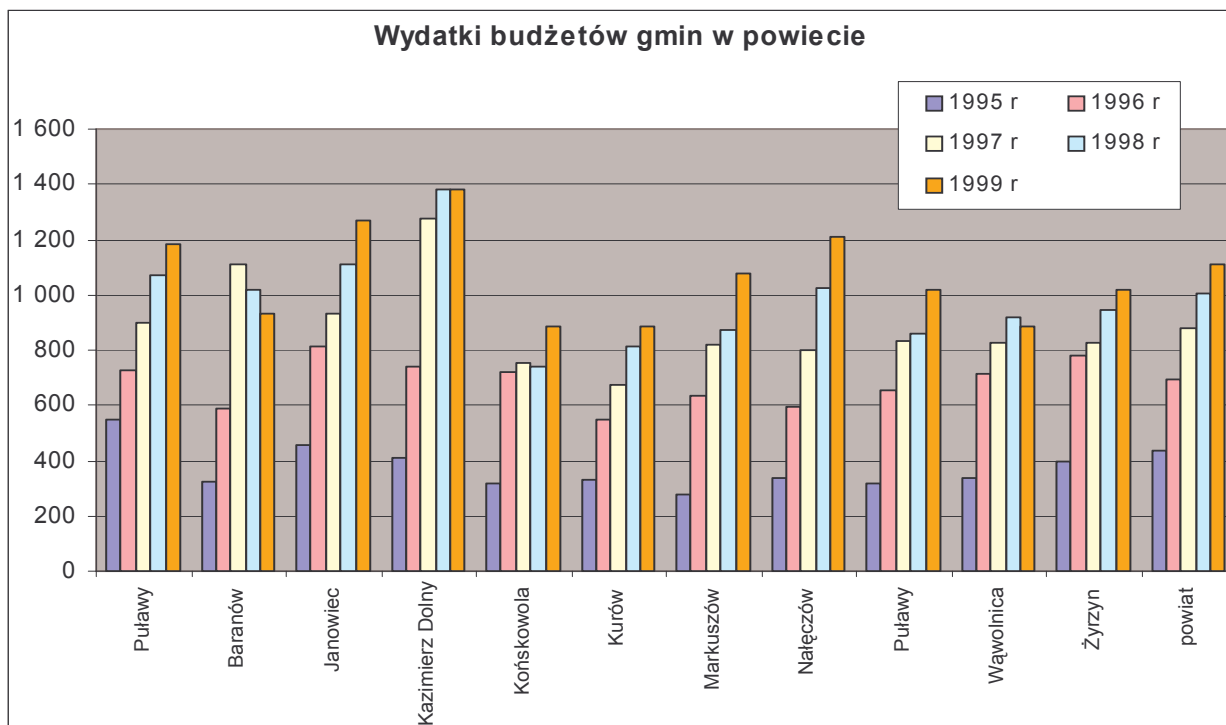
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy

Porównanie dochodów i wydatków na 1 mieszkańca gminy pozwala dostrzec starania władz o pozyskanie dodatkowych środków na rozwój gminy.

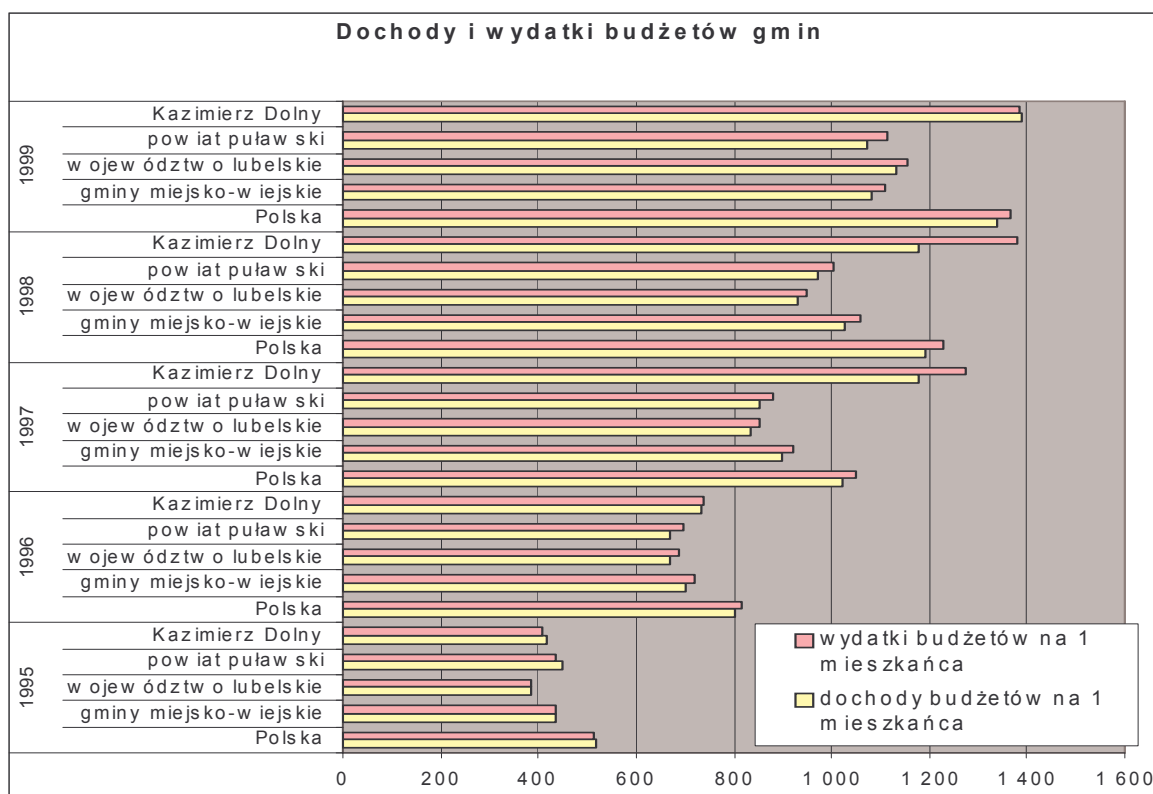
Porównanie dochodów budżetów gmin powiatu puławskiego w latach 1995-2000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównanie wydatków budżetów gmin powiatu puławskiego w latach 1995-2000.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w latach 1995-1999 w odniesieniu do regionu i kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wydatki na 1 mieszkańca w regionie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dochody na jednego mieszkańca w regionie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

5. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Dane oraz informacje uzyskane w Urzędzie Miasta Kazimierz Dolny
2. Dane i informacje przygotowane przez szkoły oraz instytucje funkcjonujące na terenie Miasta i Gminy Kazimierz Dolny
3. Rocznik Statystyczny - 1999
4. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego – Lublin 2000

5. Program Ochrony Środowiska Gmin Nadwiślańskich
6. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Kazimierz Dolny – 1994
7. Opublikowane dane GUS dotyczące statystyk regionalnych za lata 1995-1999
8. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego - Lublin 2000